

На основу члана 16. тачка 13. и 15. а у вези са чланом 39. тачка 6. Статута Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада”, број 11/19), Скупштина Града Новог Сада на XXXV седници од 28. децембра 2022. године, доноси

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ МИГРАЦИЈАМА У ГРАДУ НОВОМ САДУ ЗА ПЕРИОД 2022-2025. ГОДИНЕ

1. Увод

1.1. Правни основ и разлози за доношење Локалног акционог плана

Локални акциони план за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године (у даљем тексту: ЛАП) доноси се, након истека премодног локалног планског документа, као логичан и систематичан плански документ, са циљем даљег развоја активности усмерених на унапређење положаја наведених циљних група.

Претходни локални акциони план имплементиран је под називом „Локални акциони план за унапређење положаја избеглих, прогнаних и интерно расељених лица у Граду Новом Саду 2011-2015. године“ (на предлог Савета за управљање миграцијама и трајна решења избеглих и расељених лица Градског већа Града Новог Сада, усвојен на 124. седници Градског већа Града Новог Сада, 22.12.2010. године, закључком број 1599/201011). Настао је као резултат учешћа у Пројекту ПоДршка институцијама Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица, финансирала га је Европска унија, а спровела Међународна организација за миграције (International Organization for Migration — ИОМ). Захваљујући реализацији овог акционог плана, Град Нови Сад је кроз 9 пројеката из републичких и градских буџетских средстава, обезбедио кров над главом за 93 избегличке и расељеничке породице и економски оснажио 11 избегличких породица у покретању доходних активности (укупна реализована средства 33.070.000,00 динара), и доделио више од 1000 хуманитарних пакета у виду хране, огрева и новчане помоћи у лечењу.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења избеглих и расељених лица, у овом периоду, поставио је квалитетне основе за координацију и размену информација међу актерима у Граду Новом Саду који се баве питањима миграната, која се наставила до данас.

У новом ЛАП-у, под процесом локалног акционог планирања подразумева се процес доношења одлука о променама значајним за живот избеглих и интерно расељених лица са КИМ, повратника по основу Споразума о реадмисији, тражилаца азила, миграната у потреби без утврђеног статуса и других миграционих група дефинисаних законом, са намером да се те промене остваре у локалном окружењу у периоду од 2022-2025.

године. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у Граду Новом Саду у планирању и примени плана. Овај ЛАП представља резултат процеса планирања и планска одлука којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

Мере унапређења положаја наведених циљних група у Граду Новом Саду део су ширег механизма и од посебног су утицаја на области популационе политике и демографског развоја, ублажавања сиромаштва, те економског и друштвеног развоја наше локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим односно интерно расељеним лицима подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због оружаних сукоба на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус грађана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса. Статус избеглице у Републици Србији, Комесаријат за избеглице и миграције РС признаје у складу са Законом о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 - СУС и „Службени гласник РС, број 30/10).

Повратник по основу споразума о реадмисији је држављанин Републике Србије за чији повратак је надлежни орган дао сагласност по основу споразума о реадмисији које је закључила Република Србија. То су лица која су добровољно или присилно враћена из држава у којима су неосновано боравила (одбијен захтев за азил, истекла виза) у земље порекла, на основу потписаног споразума о реадмисији између Европске заједнице и Републике Србије. Ова популација је у већини социјално угрожена, насељена у неформалним насељима у Граду Новом Саду, те њихова егзистенцијална ситуација често утиче на намере ка поновној емиграцији.

Споразумом између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве који је ступио на снагу 01. јануара 2008. године уговорне стране су регулисале процедуру повратка особа које не испуњавају или више не испуњавају услове за улазак или боравак на територији државе уговорнице.

Спречавање нелегалних миграција и прихват и интеграција повратника по основу Споразума о реадмисији су један од услова за стављање Републике Србије на Белу шенген листу.

У циљу испуњавања својих обавеза Влада Републике Србије усвојила је Стратегију реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији 13. фебруара 2009. године, („Службени гласник РС”, број 15/09). Усвојен је и Акциони план за спровођење Стратегије реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији за период 2009. и 2010. године.

Тражиоци азила ¹ / лица која траже азил су лица која поднесу захтев за азил на територији Републике Србије, а о чијем захтеву није донета коначна одлука. То значи да

Закон о азилу, члан 2. („Сл. гласник РС“, бр. 109/2007)

су та лица у складу са важећом законском регулативом, на територији Републике Србије затражила неки од видова међународне заштите на законом прописан начин. У складу са одредбама Закона које се односе на смештај и обезбеђивање основних животних услова за лица која траже азил Влада Републике Србије оснива центре у којима они бораве и у буџету обезбеђује средства за функционисање центара.

Мигранти у потреби без утврђеног статуса су на територију Републике Србије ушли из суседних земаља, а пореклом су из ратом захваћених подручја Блиског Истока и Африке. У складу са појачаним приливом миграната, Влада Републике Србије је 18. јуна 2015. године, основала Радну групу за решавање проблема мешовитих миграционих токова коју чине министри пет ресорних министарстава, укључујући представника Комесаријата за избеглице и миграције. Радна група је формирана са задатком да прати, анализира и разматра питања мешовитих миграционих токова у Републици Србији са посебним освртом на проблеме у овој области, даје анализе стања и предлоге мера за решавање уочених проблема и усклађивање ставова надлежних државних органа и других организација и институција које се баве питањем мешовитих миграционих токова.

Град Нови Сад у овом тренутку се не налази на транзитним рутама, нити је на територији Града формиран азилни и транзитно-прихватни центар, али пружа сву потребну институционалну подршку у појединачним случајевима, поготово кад су у питању деца мигранти без родитељске пратње.

Савет за миграције Града Новог Сада ће у временском року предвиђеним овим документом, редовно пратити стање на полу миграторних кретања и потреба ове популације на територији Града Новог Сада, и благовремено предлагати мере, у складу са надлежностима и прописима, у координацији са другим надлежним институцијама, телима и организацијама.

Стратешки оквир ЛАП-а одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаним у сету докумената донетим на националном и локалном нивоу а од значаја су за управљање миграцијама. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај ЛАП узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике.

ЛАП дефинише правце деловања Града Новог Сада у области унапређења положаја циљних група овог ЛАП-а, као и конкретне мере и активности којима се настоји побољшати њихов садашњи положај, уз јасне механизме помоћу којих се може пратити остваривање дефинисаних циљева. Овај плански документ представља део напора које

локална заједница чини са основним циљем да се у пуној мери имплементирају политике и праксе подршке лицима у статусу избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, азиланата као и миграната у потреби без статуса.

ЛАП почива на анализи релевантних националних стратешких докумената, локалних података и процени потреба избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила на

- 4 -

подручју Града Новог Сада. Израђен је кроз партиципативни и партнерски приступ који ће бити примењен и у процесу његове реализације, праћења и извештавања. Град Нови Сад намерава да у реализацију дефинисаних циљева и активности укључи све релевантне актере из локалне заједнице, као и да сарађује са националним и међународним организацијама и институцијама који се баве унапређењем положаја миграната. Овако конципиран ЛАП требало би да осигура квалитетну имплементацију, као и да постави основ за оптималан квалитет резултата који се очекују реализацијом планираних активности и мера, на којима ће све заинтересоване стране и релевантни партнери радити у континуитету у наредном периоду, односно у наредне четири године, од 2022. до 2025. године.

Критеријуми ЛАП-а за избор приоритетних група међу избеглицама, интерно расељеним луцима, повратницима по основу Споразума о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса на територији Града Новог Сада су:

- .. ВИДЉИВОСТ и распрострањеност проблема циљне групе у локалној заједници;
- _ Бројност циљне групе;
- _ Незапосленост и материјално сиромаштво одређене циљне групе;
- _ Степен угрожености циљне групе;
- _ Заинтересованост саме циљне групе за решавање сопствених проблема;
- _ (Не)обухваћеност групе системским мерама подршке (испалих из система организоване друштвене подршке);
- _ Елиминаторни критеријум: ресурси којима располаже локална самоуправа и бројне потребе које има на својој територији.

Приоритетне групе на основу наведених критеријума су:

- _ Избегла, интерно расељена лица и повратници која немају трајно решено стамбено питање а која живе у сопственим недовршеним и безусловним објектима. _ Избегла, интерно расељена лица и повратници која немају трајно решено стамбено питање а која живе као подстанари и плаћају станарину.
- _ Вишечлане и вишегенерацијске породице избеглих, интерно расељених лица и повратника.

- Породице избеглих, интерно расељених лица и повратника чији су чланови ТеШКО болесни, или имају децу ометену у развоју.
- Незапослена, радно способна избегла, интерно расељена лица и повратници. Тражиоци азила и мигранти у потреби без утврђеног статуса на територији Града Новог Сада

Најугроженија лица у оквиру наведених приоритетних тупа:

- Породице чији су чланови тешко или хронично болесна лица, или деца са сметњама у развоју
- Самохрани родители без сталних примања
Самачка / старачка домаћинства
- Породице у којима је жена носилац домаћинства
- Вишечлане и вишегенерацијске породице
- Деца до 8 година без родитељске пратње у категорији мигранти и/или тражиоци азила
- Становници нехигијенских насеља - интерно расељена лица и повратници по основу Споразума о реадмисији ромске националности
- Лица без правног субјективитета — „правно невидљива лица”, тј. лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, као и лица која су уписана у матичне књиге, а не поседују одговарајућа лична документа, посебно припадници РАЕ2 заједнице који живе у неформалним насељима;
- Деца из избеглих, повратничких и интерно расељених породица испала из процеса основног школског образовања;
- Повратнице и интерно расељене жене, припаднице РАЕ заједнице, које живе у неформалним насељима.

У складу са чланом 12. Закона о управљању миграцијама формиран је локални Савет за миграције ради обављања саветодавних послова у вези са управљањем миграцијама на територији Града Новог Сада. Савет за миграције чине представници/це локалне самоуправе као носиоци процеса и формални доносиоци овог документа, укључујући Повереника за избеглице, институције система које се на локалном нивоу баве питањима миграција и локалне организације цивилног друштва које се баве пружањем подршке циљним групама овог ЛАП-а.

На основу члана 8. став 2. Пословника о раду Градског већа Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“ број 42/11 и 31/18) Градско веће Града Новог Сада је на 112. седници одржаној 31.12.2021. годне донело Решење о именовању председника, заменика председника и чланова Савета за миграцију број 2426/2021-11 од 31.12.2021. године. Овим решењем у састав Савета за миграције именовани су: За председника —

Др Лидија Томаш, в.д. начелника Градске управе за социјалну и дечију заштиту

За заменика председника —

Тамара Милановић, повереник за избеглице

За чланове —

- Вера Дуњић, шеф Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања у Градској управи за социјалну и дечију заштиту,
- Светлана Ракић, Градска управа за социјалну и дечију заштиту
- Лупка Мандић Келијашевић, Градска управа за социјалну и дечију заштиту,
- Ружица Србљин Зећировић, Центар за социјални рад Града Новог Сада,

² Роми, Ашкалије, Египћани

³ „Сл. лист Града Новог Сада“ број 60/2021, од 31.12.2021. године. Доношењем овог Решења престало је да важи решење о именовану председника, заменика председника и чланова Савета за миграције 456/2017-1-П од 16. маја 2017. године („Сл. лист Града Новог Сада“ број 24/17)

- Ана Комљеновић, Градска управа за опште послове,
- Драган Шарац, Црвени крст Новог Сада — Градска организација,
 - Јован Поповић, Полицијска управа Нови Сад- Одељење за странце и сузбијање ирегуларних миграција
- Јасна Стојков Павков, Национална служба за запошљавање — Филијала Нови Сад,
- Тања Стојковић, Екуменска хуманитарна организација.
 - Татјана Лазор Обрадовић — Центар за производњу знања и вештина

На основу члана 7. став 2. Пословника о раду Градског већа Града Новог Сада („Сл. лист Града Новог Сада“ бр 42/11 и 31/18) Градско веће Града Новог Сада је на 112. седници од 31.12.2021. године донело Решење о образовању Савета за миграције број 2425/202111¹ као радног тела Градског већа Града Новог Сада ради обављања послова у области управљања миграцијама и унапређења положаја избеглица, интерно расељених лица и повратника по Споразуму о реадмисији на територији Града Новог Сада. Задатак Савета је:

- Прибавља податке и прати и сагледава стање у процесу миграција на територији Града;
- Предлаже приоритете, програме, мере и планове активности које треба предузети ради ефикасног управљања миграцијама на територији Града, у складу са реалним могућностима;
- Предлаже акциони план за унапређење положаја миграната на територији града и учествује у његовој изради;
 - Прати остваривање законске заштите и покреће иницијативе за измене и допуне прописа ради унапређења положаја миграната;

¹ „Сл. лист Града Новог Сада“ бр 1/22. од 05.012022. године. Доношењем овог решења пресплоје да важи Решење о образовању савста за миграције број 455/2017-1-П („Сл. лист Града Новог Сада“ број 24/17).

- Сарађује са градским управама и службама, јавним и јавно-комуналним предузећима, установама, институцијама и организацијама цивилног друштва и иницира активности у циљу развоја међународне сарадње, и сарадње са другим јединицама локалне самоуправе и по потреби позива их на своје седнице;
 - Сарађује са Комесаријатом за избеглице и миграције и на његов захатев доставља извештаје о предузетим мерама и другим питањима из области управљања миграцијама на територији Града;
- Информише јавност и Градско веће Града Новог Сада о активностима Савета;
Обавља друге послове из области миграција, у складу са Законом.

1.2. Информације о институцијама укљученим у развој документа.

Процес израде ЛАП-а спроведен је током 2021. године и заокружен током 2022. године, уз активно учешће чланова Савета за миграције, уз поштовање свих здравствено – безбедоносних препорука и мера поводом актуелне пандемије. Стручно-техничке послове у вези израде ЛАП-а, обављала је Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту.

Процес израде ЛАП-а у Граду Новом Саду, заснивао се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

- Локалан — спроведен је у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- Партиципативан — у изради су укључени битни актери процеса друштвено организоване подршке избеглим, интерно расељеним лицима, повратницима по основу споразума о реадмисији, тражиоцима азила и мигрантима у потреби без утврђеног статуса у локалној заједници;
- Утемељен на реалним околностима, расположивим ресурсима и потребама унапређења положаја избеглих, интерно расељених лицима, повратника по основу споразума о реадмисији, тражилаца азила и миграната у потреби без утврђеног статуса,
- Прилагођен ситуацији у локалној заједници, актерима и позитивној промени којој се тежи;
- Користи савремене методе планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- Подстиче одговоран однос различитих друштвених актера у локалној заједници.

За потребе процеса израде ЛАП-а коришћени су различити извори и начини прикупљања података: статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије (КИРС), Канцеларије за

избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту и других градских управа и органа Града Новог Сада, Центра за социјални рад (ЦСР), Националне службе за запошљавање (НСЗ), Полицијске управе Нови Сад, Црвеног крста Новог Сада и локалних организација цивилног друштва (ОЦД).

1.3. Консултације са заинтересованим странама и циљним групама

Процес израде ЛАП-а подразумевао је партиципативни приступ. У изради су учествовали представници институција, организација цивилног друштва и појединци. Између осталог, примењено је и начело јавности и партнерства, које подразумева да се јавне политике утврђују у оквиру транспарентног и консултативног процеса, односно да се током израде и спровођења планских докумената, као и анализе ефеката и вредновања учинака јавних политика, спроводи транспарентан процес консултација са свим заинтересованим странама и циљним групама.

Током израде ЛАП-а одржане су консултације са заинтересованим странама и циљним групама, као и са представницима локалних организација цивилног друштва. На тај начин су идентификоване активности и услуге које је потребно обухватити акционим планом како би одговорили на потребе циљних група овог ЛАП-а.

1.4. Спровођење јавне расправе

Јавна расправа о Нацрту ЛАП-а организована је, у складу са Закључком Градског већа Града Новог Сада, број:2563/2022-П од 18.11.2022. године и Програмом, у периоду од 21. новембра до 05. децембра 2022. године, у оквиру које је одржан отворени састанак дана 01. децембра 2022. године, у Плавој сали Скупштине Града Новог Сада, са почетком у 11,00 часова

У оквиру Јавне расправе, одржан је отворени састанак дана 01. децембра 2022. године, у Плавој сали Скупштине Града Новог Сада, са ПОЧ&ГКОМ у 11,00 часова, на којем је присуствовала Бранка Бежанов, члан Градског већа за социјалну заштиту и бригу о породици и деци, која је била задужена за спровођење Јавне расправе, др Лидија ТОМаШ, председница Савета за миграције и већина чланова Савета за миграције, као и представници Градске управе за социјалну и дечију заштиту. На отвореном састанку није било поднетих сугестија и предлога на Нацрт ЛАП-а.

Током спровођења Јавне расправе, путем електронске поште, достављен је један предлог са сугестијама, и то Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије. Наведени предлог, размотрен је од стране Савета за миграције у сарадњи са Градском управом за социјалну и дечију заштиту. Прихваћене сугестије и предлози су имплементирани у нацрт ЛАП-а.

Напомена: Све формулације у овом документу употребљене умушком роду односе се на особе оба пола.

2. Плански документи и правни оквир релевантан за ЛАП

Република Србија потписница је свих основних међународних докумената из области релевантних за питања решавања статуса избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса, на које се односи овај ЛАП, а који су наведени у релевантним националним стратешким документима и регулисани националним законодавством:

- Конвенција УН о статусу избеглице (1951. година),
- Женевске конвенције које регулишу рад Црвеног крста (1949. година),
- Сарајевска декларација (2005. година),
- УН Агенда 2030 за одрживи развој
- Глобални компакт о сигурним, уређеним и регуларним миграцијама

2.1. Национални законски оквир

Поред Устава Републике Србије, правни основ различитих аспеката овог ЛАП-а, садржан је у следећим прописима:

- Закон о управљању миграцијама⁵
- Закон о избеглицама⁶
- Закон о странцима⁷
- Закон о граничној контроли⁸
- Закон о азилу и привременој заштити⁹
- Споразум између Републике Србије и Европске уније о реадмисији лица која незаконито бораве¹⁰ и билатерални споразуми о реадмисији са другим државама – Закон о пребивалишту и боравишту грађана¹¹
- Закон о бесплатној правној помоћи¹²
- Закон о социјалној карти¹³
- Закон о матичним књигама¹⁴
- Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености¹⁵
- Закон о заштити права и слобода националних мањина¹⁶
- Закон о националним саветима националних мањина¹⁷

⁵ "Службени гласник РС", бр. 107/12

⁶ „Службени гласник РС“ бр. 18/92, ”Службени лист СРЈ” број 42/02 - СУС, ¹¹Службени гласник РС”, бр. 30/10, број 107/12 -др. закон

⁷ „Службени гласник РС”, бр. 24/18 и 31/19

„Службени гласник РС”, бр. 24/18

⁹ ”Службени гласник РС, бр. 24/18

¹⁰ „Службени гласник РС”, број 105/18

¹¹ ”Службени гласник РС”, бр. 87/11

¹² ”Службени гласник РС”, бр. 87/2018 [3 „Службени гласник РС”, бр. 14/2021-3 ¹⁴ „Службени гласник РС“, бр. 20/2009-30, 145/2014-72, 47/2018-8

”Службени гласник РС“, ф. 36/09, ЗОЈО - др. закон, 88/10, 38/15, - др. закон, 49/21. ¹⁶Службени лист СРГ, бр. 1 1/02, „Службени гласник РС”, бр. 72/09, 97/13, 47/18.

- Закон о забрани дискриминације²
- Закон о социјалној заштити³
- Закон о финансијској подршци породици са децом⁴
- Закон о основама система образовања и васпитања;²¹ • Закон о предшколском образовању и васпитању •²² • Закон о основном образовању и васпитању;⁵ Закон о средњем образовању и васпитању •⁶ Закон о високом образовању;⁷⁸ Закон о ученичком и студентском стандарду²⁶ Закон о уџбеницима⁹
- Закон о просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године¹⁰
- Закон о становању и одржавању стамбених зграда¹¹¹²
- Закон о јавном здрављу
- Закон о Црвеном крсту Србије¹³
- Закон о планском систему Републике Србије¹⁴
- Закон о државној управи¹⁵
- Закон о локалној самоуправи¹⁶¹⁷¹⁸¹⁹

Поред наведених, релевантна су и друга правна акта која регулишу питања положаја статуса избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, азиланата и миграната у потреби без статуса:

- Уредба о утврђивању програма за подршку добровољног повратка странаца за период од 2022. до 2025. године³⁵
- Уредба о начину укључивања у друштвени, културни и привредни живот лица којима је признато право на уточишт⁶

² Службени гласник РС”, број 22/2009.

³ „Службени гласник РС”, број 24/2011.

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 113/2017, 50/2018, 46/2021, 51/2021, 53/2021, 66/2021

²¹ „Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018, 10/2019, 6/2020 ²² „Службени гласник РС, бр. 18/2010, 101/2017, 113/2017, 10/2019.

⁵ „Службени гласник РС“, Ф. 55/2013, 101/2017, 27/2018, 10/2019.

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 55/2013-15, 101/2017-19, 27/2018-3 (др. закон), 6/2020-24, 52/2021-3

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 88/2017-41, 27/2018-3 (др. закон), 73/2018-7, 67/2019-3, 6/2020-3 (др. закон), 6/2020-20 (др. закон), 11/2021-3, 67/2021-3 (др. закон), 67/2021-7

⁸ „Службени гласник РС бр. 18/2010-54, 55/2013-38, 27/2018-22 (др. закон), 10/2019-8

⁹ „Службени гласник РС ”, Ф. 27/2018-13

¹⁰ „Службени гласник РС ”, бр. 88/2010-4

¹¹ „Службени гласник РС”, бр. 104/2016, 9/2020 - др. закон

¹² „Службени гласник РС ”, бр. 15/2016-25

¹³ „Службени гласник РС”, бр. 107/2005

¹⁴ „Службени гласник РС”, бр. 30/18

¹⁵ „Службени гласник РС”, бр. 79/2005-3, 101/2007-4, 95/2010-7, 99/2014-11, 30/2018-3 (др. закон), 47/2018-7

¹⁶ „Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон, 47/18, 111/21 - др.

закон ³⁵ „Службени гласник РС”, бр. 36/2022

¹⁷ „Службени гласник РС”, ор, 101/2016, 56/2018, 56/2018

¹⁸ „Службени гласник РС”, бр. 63/2015, 56/2018

¹⁹ „Службени гласник РС”, бр. 20/1992, 70/1993, 105/1993, 8/1994, 22/1994, 34/1995, 36/2004

– Уредба о мерилима за утврђивање приоритета за смештај лица којима је признато право на уточиште или доделена супсидијарна заштита и условима коришћења стамбеног простора за привремени смештај – Уредба о збрињавању избеглица³⁸

„Службени гласник РС”, бр. 72/09, 20/14 - УС и 55/14.

– Уредба о утврђивању програма коришћења средстава за решавање стамбених потреба и друге програме интеграције избеглица²⁰

– Уредба о утврђивању програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јлс

2.2. Национални стратешки оквир

– Стратегија за управљање миграцијама²¹

– Стратегија за решавање питања избеглица и интерно расељених лица за период од 2015. до 2020. године²²

– Стратегија реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији²³ – Стратегија супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији период од 2018. до 2020. године, са пратећим Акционим планом²⁴²⁵

– Стратегија о економским миграцијама Републике Србије за период 2021 — 2027.
44
године

– Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године²⁶

– Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017-2020²⁷ – Стратегија националне безбедности²⁸

– Стратегија запошљавања у Републици Србији за период од 2021. до 2026. године²⁹ са Акционим планом за период од 2021. до 2023. године – Стратегија развоја образовања у Србији до 2030³⁰

²⁰ „Службени гласник РС”, бр. 9/2022

²¹ „Службени гласник РС”, број 59/2009

²² „Службени гласник РС”, бр. 62/2015

²³ „Службени гласник РС”, број 15/2009

²⁴ „Службени гласник РС”, број 105/2018

²⁵ „Службени гласник РС”, број 21/2020

²⁶ „Службени гласник РС”, број 26/2016

²⁷ „Службени гласник РС”, број 9/2017

²⁸ „Службени гласник РС”, број 94/2019

²⁹ „Службени гласник РС”, ф. 18/2021 и 36/2021 – исправка

³⁰ „Службени гласник РС”, број 63/2021

- Стратегија јавног здравља за период 2018-2026³¹³²
- Стратегија за стално унапређење квалитета здравствене заштите и безбедности пацијената⁵¹
- Национална стратегија социјалног становања³³
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације³⁴³⁵
- Стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период од 2020. до 2023. године⁵⁴
- Стратегија за смањење сиромаштва

-
- Стратегија одрживог урбаног развоја Републике Србије⁵⁵
 - Стратегија подстицање рађања⁵⁶

2.3. Локални правни и стратешки оквир

- Одлука о социјалној заштити Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада”, бр. 38/11, 10/12, 34/17-др. одлука, 42/18 и 55/19),
- Програм унапређења социјалне заштите Града Новог Сада у 2022. години („Службени лист Града Новог Сада”, ф. 1/22 и 3/22)
- Стратегија одрживог развоја Града Новог Сада, 2015 године;

Анализа правног оквира указала је да постоји дефинисан правни оквир за планирање активности на побољшању положаја миграната, уз напомену да стратешка документа, иако временски претежно при истеку или временски истекла, ипак дају недвосмислено јасан оквир и правц за израду овог документа. Истовремено, запажа се да је на локалном нивоу неопходна добра координација између планских аката појединачних ресора, имајући у виду да се питање положаја миграната везује, осим за област миграција и за области социјалне заштите, бриге о породици и деци, демографије и популационе политике, здравства, привреде, становања, образовања, културе, спорта, у делу активности намењених побољшању положаја најрањивијих категорија миграната. Посебно је важна координација планирања и активности Града Новог Сада у области унапређења положаја интерно расељених лица са КИМ и повратника по споразумима о реадмисији ромске припадности, имајући у виду да су ове категорије обухваћене и стратегијом за унапређење положаја Рома и Стратегијом за решавање питања избеглих и интерно расељених лица, као и Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Новом Саду за период 2021-2022. године.

³¹ „Службени гласник РС”, број 67/2018

³² „Службени гласник РС”, број 15/2009

³³ „Службени гласник РС”, број 13/2012

³⁴ „Службени гласник РС”, број 60/2013

³⁵ „Службени гласник РС”, бр. 80/2020

Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења социо-економског положаја избеглих, интерно расељених лица и повратника по споразуму о реадмисији извршена је кроз идентификовање досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавања капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препрека с којима се локална заједница суочава и које пружа шира друштвена заједница својим правним и институционалним механизмима уколико се заобиђу препреке на том путу.

⁵⁵ „Службени гласник РС”, бр. 47/2019

⁵⁶ „Службени гласник. РС“ 61). 25/18

3. Опис постојећег стања

3.1. Кључни налази ex-post анализе

Претходни плански документ Града Новог Сада, Локални акциони план за унапређење положаја ИЗбеГЛИХ, прогнаних и интерно расељених лица у Граду Новом Саду 2011 — 2015. године имао је два општа циља:

- 1) Интеграцију избеглица, прогнаника и интерно расељених лица (кроз утврђивање објективног броја лица опредељених за интеграцију, као и врсте подршке, остваривање активне сарадње са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије, Министарством за КИМ, УНХЦР-ом и њиховим извршним партнерима, донаторима, изградњу стамбених објеката (јавно становање уз обезбеђење средстава из претприступних фондова ЕУ, донатора, буџета Града Новог Сада), остваривање сарадње са Фондом за избегла, прогнана и расељена лица АП Војводине, укључивање у програме невладиних организација, омогућавање запошљавања применом принципа позитивне дискриминације, укључивање у образовни систем и стицање нових знања и вештина и преквалификација), и
- 2) Повратак избеглица, прогнаника и интерно расељених лица (кроз утврђивање објективног броја лица опредељених за повратак, као и врсте подршке, остваривање сарадње са Фондом за избегла, прогнана и расељена лица АП Војводине, остваривање активне сарадњу са Комесаријатом за избеглице и миграције Републике Србије, Министарством за КИМ, УНХЦР-ом и њиховим извршним партнерима, донаторима и обезбеђивање квалитетне правне помоћи).

Стратегија одрживог развоја Града Новог Сада³⁶ донета 2017. године у оквиру Приоритетне области 2: Друштвени развој има Специфични циљ 2.4 Ефикасна и инклузивна социјална политика. У оквиру овог циља предвиђена су два пројекта релевантна за овај акциони план: 2.4.6. Обезбеђивање трајних стамбених решења Рома и побољшање инфраструктуре у ромским насељима, и 2.4.7. Обезбеђивање трајних стамбених решења избеглица. Град Нови Сад је у периоду који је уследио реализовао низ активности релевантних за наведене пројекте/мере, о чему је више описано у даљим поглављима овог ЛАП-а.

Закључком Градског већа бр П-020-04/2020-54/6 од 03.11.2020. године Град Нови Сад приступио је изради Плана развоја за период 2022 — 2031. године и тренутно је у току израда овог документа.

Скупштина Града Новог Сада је 25.12.2021. године усвојила и Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Новом Саду за период 2021—2022.

³⁶ "Сл. лист Града Новог Сада", бр. 64/2015 і 68/2017

године³⁷ чији је Општи циљ унапређење положаја Рома и Ромкиња на територији Града Новог Сада и стварање услова за већу укљученост у друштвене токове путем подршке у области образовања, запошљавања, становања, здравствене и социјалне заштите, док има

пет посебних циљева: 1) Повећати укљученост деце и младих из ромске заједнице у систем васпитања и образовања; 2) Унапредити стамбену ситуацију и услове становања ромских породица у Граду Новом Саду; 3) Подизати ниво запошљивости, запошљавања и економско оснаживање Рома и Ромкиња; 4) Унапредити здравље и приступ здравственим услугама Рома и Ромкиња на територији Града Новог Сада и 5) Унапредити приступ правима и услугама из области социјалне заштите.

3.2 Општи подаци о Граду Новом Саду

Нови Сад је главни, административни центар Аутономне Покрајине Војводине и седиште јужно-бачког округа, припада групи подунавских градова. То је други град по величини у Републици Србији и у њему су лоциране значајне научне, развојноистраживачке и стручне организације за подстицање развоја и значајни производни капацитети индустрије и пословних услуга. У њему су се развиле значајне установе високог образовања, здравствене установе врхунске медицине и специјализованих услуга, установе из области културе, као установе социјалне заштите.

3.2.1. Демографске карактеристике

Нови Сад се простире на површини 702,7 км² и обухвата 15 приградских насеља. Према резултатима Пописа становништва из 2011. године, Град Нови Сад броји 341.625 становника, што је повећање за 42.331 лице (или 1494), у односу на претходни пописни период. Евидентирано је 179.924 (52,794) лица женског пола и 161.701 (47,3 %) лица мушког пола у укупном становништву Града Новог Сада.

Просечно годишње, број становника, од 1953. до 2011. године, се увећавао за 3.809 становника. Град Нови Сад је имао највећи пораст броја становника у периоду од 1961.

³⁷ „Сл. Лист Града Новог Сада“ 58/2021

до 1971. године. Процењен број становника средином 2020. године износи 362.675 од чега су 171.376 (47,3594) мушкарци, а 190.939 (52,6594) жене (РЗС-Процене становништва).

Просечна старост становника у Новом Саду, у 2020. години је била 40,96 година (повећање у односу на 2018. годину када је била 40,7) година, очекивана дужина живота мушкарца је 73,9 година, а жене 79,4. За исту годину индекс старења, у Граду Новом Саду, износи 110,8. (Републички завод за статистику — Витални догађаји, 2020). У односу на претходни пописни период значајно је порастао број остарелих лица (за 2294). Висок проценат старих је једно од битних демографских обележја становништва на овом подручју већ ВИШЕ деценија са тенденциом даљег раста. Природни прираштај у Граду Новом Саду је у 2020. години негативан (-1,2) за разлику од претходних година када је био позитиван (0,6 у 2018 и 2019, 0,8 у 2017).

Према Попису становништва из 2011. године, Град Нови Сад чини 81,2 % градског и 18,894 сеоског становништва. Подаци ЈКП Информатика — Нови Сад говоре о следећем броју становника у насељеним местима на територији Града Новог Сада:

Табела 1 — Број становника и ПОВРШИНА по насељима.

Насеље	Површина	Бр становника
Бегеч	107.071	3.479
Будисава	112.673	3.829
Буковац	103.111	4.021
Ветерник	473.975	19.115
Каћ	364.155	12.515
Кисач	218.843	5.142
Ковиљ	154.207	5.516
Лединци	40.997	1.963
Нови Сад	7.378.849	289.675
Петроварадин	388.762	17.569
Руменка	175.954	6.701
Сремска Каменица	416.617	3 3 44

Стари Лединци	23.371	1.009
Степановићево	61.942	2.013
футог	514.246	19.998
ченеј	39.282	2.187
Укупно	10.574.055	408.076

Извор: ЈКП Информатика Нови Сад³⁸

Структура становништва према старосним контингентима је релативно стабилна у смислу да се удео појединих старосних група није битно мењао у периоду 2018-2020. године. Из табеле бр 2 виде се основни контингенти и њихов удео у укупном броју становника који је за средину 2020. године процењен на:

Табела 2: Контингенти становништва, 2020.

Назив индикатора	2020	
	Број	Удео у укупном становништву
Становништво- П едшколски уз аст (0-6)	28.540	7,9
Становништво - Основношколски узраст (7-	30.178	8,3
Становништво- Средњошколски узраст (1518)	13.801	3,8
Становништво - Пунолетно становништво 18 и више	29.3650	81
Становништво - Млади 15-29 година	59.324	16,4
Становништво - Радно способно становништво 15-64		66,5
Становништво - Жене у фертилном периоду 15-49	89.340	
Становништво - Старије становништво (65 и више	62.743	17,3

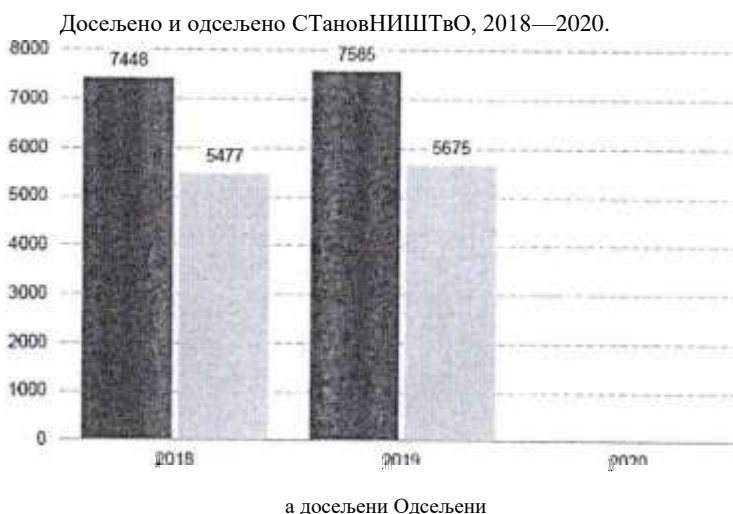
Извор: Аналитички сервис ЈЛС, Републички секретаријат зајавне политике³⁹

³⁸ <https://www.nsinfo.co.rs/cyr/broi-stanovnika-po-naseliima> прегледано 23.012022.

³⁹ <https://rsip.gov.rs/cir/analiticki-servis/>

Из графика бр 1 може се видети да Град Нови Сад има позитиван миграциони салдо, и овај тренд се очекује и у наредним годинама. У току 2019. године, на територији Града Новог Сада је било 7.585 досељених и 5.675 одсељених лица. Број становника Града Новог Сада се, у току 2019. године, увећао за 1.910 становника, по основу механичког кретања становништва, односно пресељења луди из мањих места у град Нови Сад. Позитиван миграциони салдо је резултат привредног и економског развоја Града, добро развијене мреже социјалних и здравствених установа, постојање свих нивоа квалитетног образовања.

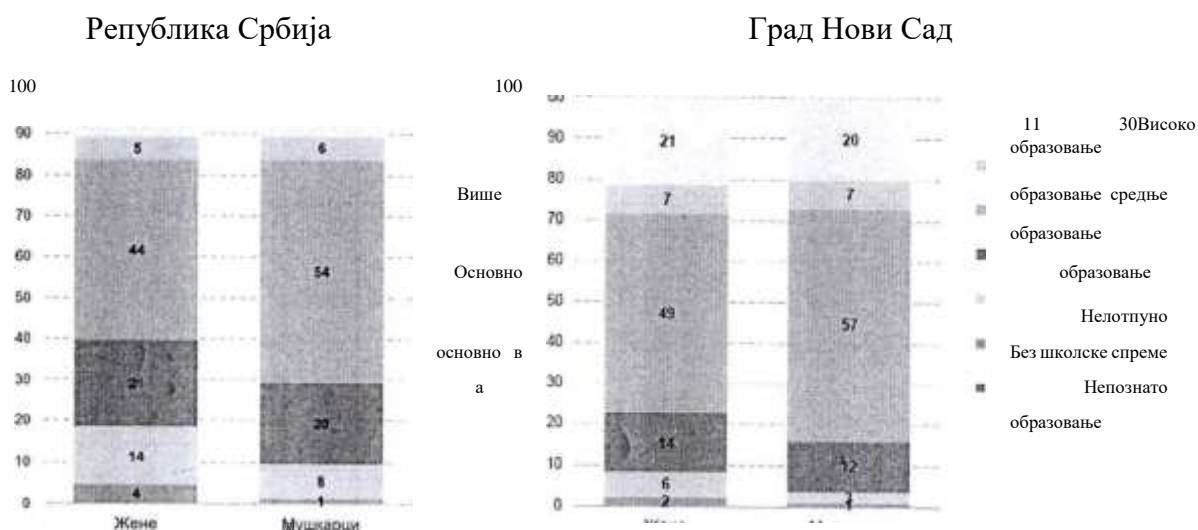
Графикон 1: Унутрашње миграције

Извор: ВС, ДевИнфо профи Града, октобар 2021

Према Попису 2011. године, највише становника на територији Града Новог Сада (5394) је са средњом стручном спремом. Међутим, висок је проценат становника са вишом и високом стручном спремом (27,594), што је далеко изнад просека у Републици Србији који износи 1694. Може се уочити даје 2094 становника Града Новог Сада у категоријама без школске спреме, с непотпуном основном школом и са завршеном основном школом, док је на националном нивоу тај проценат 13,594 .

Графикон 2: Становништво старости 15 и више година према школској спреми и полу, 2011. (‰).

жене Мушкарци извор: попис 2011, ВС

На територији Града Новог Сада, на основу Пописа становништва из 2011. године, од укупног броја (341.625), као Срби се изјашњава 78,7894 становника, док највећу

националну мађину чине Мађари (3,8894), Словаци (1,9394), Хрвати (1,5694) и Роми (1,0694). Присутно је чак 4,6696 неодређених и 2,8694 становника града Новог Сада који се регионално изјашњавају.

Табела 3. Становништво према националној припадности и полу, Попис становништва, домаћинстава и станова 2011.

Град Нови Сад					
	Укупно	Удео у укупном броју (%)		Укупно	Удео у укупном броју
Укупно	341625	100			
Срби	269117	78,78	Румуни	891	0,26
Албанци	356	0,10	руси	329	0,10
Бошњаци	149	0,04	Русини	2160	0,63
Бугари	155	0,05	Словаци	6596	1,93
Буњевци	287	0,08	Словенци	412	0,12
Власи	13	0,00	Украјинци	484	0,14
Горанци	709	0,21	Хрвати	5335	1,56
Југословени	2355	0,69	Црногорци	3444	1,01
Мађари	13272	3,88	Остали	1821	0,53
Македонци		0,33	Неизјашњени и неодређени	15923	4,66

Муслимани	1138	0,33	Регионално определени	9781	2,86
Немци	429	0,13	Непознато	1722	0,50
Роми	3636	1,06			

Извор: Попис становништва, Домаћинства и станова 2011,

Републички завод за статистику

Кључни аспекти демографске слике Града Новом Сада, који су узимани у обзир током израде овог документа су:

- Национална структура Новог Сада која се одликује мултиетничношћу и мултиконфесионалношћу;
- Старосна структура: висок проценат старих са тенденцијом даљег раста (Индекс старења преко 110);
- Позитиван миграциони салдо: пораст механичког прилива преко 2000 годишње; – Образовна структура: 27,594 са вишом и високом стручном спремом (изнад републичког просека) ; 2094 без стручне спреме (такође изнад републичког просека);
- Позитиван, низак природни прираштај, осим у 2020. када је негативан
- Пораст броја једночланих домаћинства;
- Пораст броја разведених бракова;
- Пораст броја деце рођене ван брака и друго.

3.2.2. Социо-економске карактеристике

Према подацима Републичког завода за статистику, регистрована запосленост према општини рада за Град Нови Сад је у 2020. години износила укупно 158.740 лица. Регистрована запосленост према општини пребивалишта на територији Града Новог Сада у 2020. години износила је 134.002 лица, од чега су 65.823 мушкарци а 68.179 жене ⁶¹ Просечна зарада без пореза и доприноса исплаћена у периоду јануар-децембар 2020. године износила је 61957,00 динара.

На дан 31.12.2021. године за Град Нови Сад стање незапослености је следеће: 12.970 незапослених лица, 7.806 жена (60,1994), а од укупног боја 8104 лица први пут тражи посао (62,48%)⁴⁰.

Посматрано по врстама делатности највећи број привредних друштава у Новом Саду послује у сектору трговине (38,394). Доминантно учешће трговине потврђује да је Нови Сад средиште привредних активности у АП Војводини. Високо учешће у укупном

⁴⁰ Извор: Национална служба за запошљавање

броју имају привредна друштва из сектора прерађивачке индустрије (13,294), односно стручних, научних, иновационих и техничких делатности (11,8%).

У току 2020. године привредна активност на подручју Града реализовала се у оквиру 10.460 активних привредних друштава и 19.236 активних предузетника. Новооснованих привредних друштава је 510, а брисаних-угашених 208, док је новооснованих предузетника 831 а угашених 878⁴¹. Према класификацији делатности, у привреди Града највећи број привредних друштава је у области трговине и разним облицима услужних делатности, а најмањи број у производњи. Што се тиче претежне делатности обављања, највећи број предузетника је као и привредних друштава из области трговине, угоститељства, као и разних других облика услуга — такси превоз, рачуноводствени, књиговодствени и ревизорски послови, делатност фризерских и козметичарских салона

Извор: Истраживање о регистрованој запослености засновано на комбиновању података ЦРОСО и СПР-а.

и друго. Град Нови Сад се већ позиционирао као један од најзначајнијих центара у производњи софтвера и видео-игара, пружајући снажну подршку индустрији високих технологија. Ова област се и даље развија у працу нових пословних инкубатора, акцелератора и креативних хабова.

Град Нови Сад се последњих година интензивно гради и урбанизује, у оквирима задатим Стратегијом одрживог развоја Града Новог Сада, од 2015. године. Град Нови Сад је у 2021. години приступио изради Плана развоја за период 2022 — 2031. године у складу са одредбама Закона о планском систему Републике Србије.

Образовање и шултура

Образовање се одвија у једној предшколској установи (Предшколска установа „Радосно детињство” у оквиру које постоји 78 објеката за децу предшколског узраста, у 41 основној школи (36 државних и 4 приватне редовне основне школе, три уметничке и једна школа за основно и средње образовање ученика са сметњама у развоју), у 30 средњих школа (16 државних, 13 приватних и једна школа за основно и средње образовање ученика са сметњама у развоју) и у развијеној мрежи високошколских установа. Универзитет у Новом Саду је са око 50.000 студената и 5.000 запослених једно од највећих научних и образовних средишта у Централној Европи. Спада у ред такозваних комплетних или свеобухватних универзитета, који су карактеристични по томе што покривају скоро све области науке и високог образовања. У оквиру Универзитета реализује се 350 акредитованих студијских програма на нивоу основних, мастер, специјалистичких и докторских студија, чији су носиоци 14 факултета и Универзитетски центар за интердисциплинарне и мултидисциплинарне студије и истраживања (УЦИМСИ). Студијски програми су савремени и прате развој науке.

⁴¹ Извор: Аналитички сервис ЈЛС, Републички секретаријат зајавне политике, прегледано 26.012021.

Значајну улогу у стварању научне подлоге за њихово перманентно осавремењавање, осим факултета и УЦИМСИ-ја, имају и три научна института.

Град Нови Сад је и културни центар, са развијеним институцијама културе: Матица српска са библиотеком, Синагога, Галерија Матице српске, Спомен- збирка Павла Бељанског, Галерија ликовне уметности, Новосадски дечији културни центар, Музеј Града Новог Сада, Градска библиотека у Новом Саду, Историјски архив Града Новог Сада, Завод за заштиту споменика културе Града Новог Сада, Новосадско позориште — Г'Јјvid6ki Szinh5z, Позориште младих, Стеријино позорје као стални фестивал националне драме и позоришта такмичарског карактера, Културни центар Новог Сада, Установа за израду таписерија Атеље 61, Културни центар "Младост Футог", Културни центар "Кисач", Културни центар "Руменка", Руменка, Војвођански музеј, Историјски музеј Војводине, Војвођански архив...

Град Нови Сад је одабран као Европска престоница културе за 2021. годину и у току је низ пројеката који оснажују културну сцену града.

3.2.3. Здравствена заштита

Област здравствене заштите у Граду Новом Саду је врло развијена, целовита, добро организована и доступна. Дом здравља Нови Сад проширује своје капацитете у складу са демографским растом тако да је у току 2022. године почела са радом новоизграђена амбуланта на Адицама, а у току је и изградња нове амбуланта на Видовданском насељу. Клинички центар Војводине је врхунска, високоспецијализована здравствена институција највишег, тј. терцијарног нивоа за здравство Војводине, истовремено је и највећа наставно — научна база Медицинског факултета у Новом Саду.

Клинички центар Војводине је истовремено и јединствени ургентни и болнички центар за град Нови Сад и регион Јужне Бачке, јер Нови Сад нема градску болницу. У поликлиници, која се налази у средишту ЈУДВ се дневно обави преко 1200 специјалистичких и субспецијалистичких прегледа, односно преко 350 хиљада годишње. У наредном периоду планира се проширење капацитета Клиничког центра.

Институти за кардиологију, онкологију и плућне болести у Сремској Каменици представљају високоспецијализоване медицинске установе које покривају потребе становника Новог Сада, јужно бачког округа, а и шире. На Клиници за кардиологију годишње се прегледа преко 35.000 пацијената, а хоспитализује 4.500.

Током 2021. године, у Новом Саду је изграђена Ковид болница са капацитетом од 600 кревета, која ће временом прерасти у градску болницу.

У Граду Новом Саду налази се Институт за јавно здравље Војводине као једна од највећих установа који обједињава бројне делатности превентивног рада на овим просторима где посебно треба истаћи јавно здравствену функцију ове установе.

3.2.4. Социјална заштита

На територији Града, од установа и служби социјалне заштите, налазе се:

- Центар за социјални рад Града Новог Сада са: Прихватилиштем са прихватном СТАНИЦОМ ”Сигурна дечија кућа”, Дневним боравком за децу и младе из породица у ризику, привременим становањем деце и омладине без родитељског старања у становима којима располаже Град, са два објекта за смештај избеглих, прогнаних и расељених лица, Службом саветовалишта за брак и породицу и Прихватилиштем са прихватном станицом за жене и децу угрожене породичним насиљем „Сигурна женска кућа”, и Прихватилиштем за децу и младе у скитњи, стању потребе и различитим кризним ситуацијама.
- Геронтолошки центар „Нови Сад”, са три дома (Ново насеље, Лиман и Футог), Радна јединица Прихватилиште са свратиштем, Радна јединица Клубови за стара и одрасла лица (17 клубова), Радна јединица Помоћ у кући и нега и Радна јединица Дневни боравак за одрасла и старија лица;

- СОС Дечје село ”Др Милорад Павловић”, Сремска Каменица;
Дом „Ветерник” са Дневним боравком;
- Школа за основно и средње образовање „Милан Петровић” са домом ученика, са предшколским, основношколским и средњошколским програмом, Дневним боравком, Радним центром, Сервисним центром, Едукативним кампом и Услужним центром.
- Црвени крст Новог Сада-градска организација, као саставни део Црвеног крста Србије врши јавна овлашћења утврђена законом и обавља друге послове од јавног интереса, у складу са ратификованим међународним уговором, законом и другим прописима и општим актима и при њиховом вршењу, односно обављају има положај организације која помаже надлежним државним органима у хуманитарној области⁴² делује на територији Града Новог Сада са 4 програма: 1.) Програм народне кухиње са 600 obroka дневно и 800 ланч пакета месечно; 2.) Програм директног ублажавања сиромаштва; 3.) Програм за помоћ деци и младима у стању социјалне потребе; 4.) Програм за старије- брига о старијима, „Сунчана јесен живота“ и сл. Програми Црвеног крста финансирају се на нивоу календарске године. Ове видове помоћи остварују сва лица у стању тренутне социјалне потребе, а Црвени крст нема посебну евиденцију о броју избеглих, интерно расељених лица и повратника по споразумима о реадмисији који су укључени у ове програме.

На нивоу наше локалне самоуправе области социјалне заштите, бриге о породици са децом, дечје заштите, борачко-инвалидске заштите и област управљања миграцијама, у надлежности су Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада у оквиру које функционише и Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања.

3.3. Организациона структура Града Новог Сада

Органи Града су:

- Скупштина
- Градоначелник Града Новог Сада, – Градско веће Града Новог Сада, и –Градске управе.
- Градско веће Града Новог Сада чине Градоначелник, заменик Градоначелника и 11 чланова Градског већа.⁴³

Градске управе су:

⁴² Закон о Црвеном крсту Србије „Службени гласник РС”, број 107 од 2. децембра 2005.

⁴³ Члан Градског већа задужен за социјалну и дечију заштиту, бави се и питањима избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразумима о реадмисији и другим мигрантима.

- Градска управа за комуналне послове,
- Градска управа за саобраћај и путеве,
- Градска управа за здравство,
- Градска управа за образовање,
- Градска управа за културу,
- Градска управа за привреду,
- Градска управа за заштиту животне средине,
- Градска пореска управа,
- Градска управа за финансије,
- Градска управа за спорт и омладину,
- Градска управа за социјалну и дечију заштиту,⁶⁶
- Градска управа за опште послове,
- Градска управа за прописе,
- Градска управа за инспекцијске послове.
- Градска управа за урбанизам и грађевинске послове
- Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције
- Градска управа за имовину имовинско-правне послове

Стварно надлежни органи Града Новог Сада за избегла и интерно расељена лица, повратнике по споразумима о редамисији, тражиоце азила и мигранте без утврђеног статуса су: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, Заштитник грађана, Повереник за избеглице и Координаторка за ромска питања.

3.4. Општи подаци о ситуацији избеглих и интерно расељених лица, повратника по Споразуму о редамисији, азиланата и миграната у потреби без статуса у Новом Саду

3.4.1. Општи подаци о миграционим процесима

За познавање миграционих карактеристика у Граду Новом Саду, значајно је напоменути општу ситуацију у вези са миграцијама на територији Србије. Наиме, миграциони процеси у Новом Саду у директној су вези са миграцијама на територији Србије.

Дуки низ година, Србија се одликује економском емиграцијом, али је имала и приливе избеглих и расељених са простора бивше Југославије. Када је у питању емиграција, најчешће земље дестинације су Немачка, Аустрија, Француска, Шведска и Холандија, које су традиционално и ранијих година представљале дестинације за југословенске емигранте.

Град Нови Сад бележи константан демографски раст у периоду од два последња пописа становништва. Основна компонента демографског раста становништва је, осим природног и механичко кретање становништва. Просторно кретање становништва је последњих 20 година чинило преко 9094 кретања које утиче на увећање становништва Новог Сада⁶⁷.

⁶⁶ У Градској управи за социјалну и дечију заштиту, Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања обављају се поверени слручни и организациони послови у вези са збрињавањем избеглица и миграната и послови за потребе посебног радног тела које у складу са законом образује Градоначелник. Послове локалној самоуправи поверила је Република Србија. ⁶⁷ <http://www.nsurbanizam.rs/sites/default/files/1825-Demografiska%20studija.pdf>

За разлику од кретања у остатку Војводине, где се бележи значајан одлив становништва, Нови Сад се одликује интензивном имиграцијом на градско подручје, поготово у последњих 20 година.

Структура становништва показује да су после становника који од рођења живе у Новом Саду (39,594), по бројности заступљени и СпНОВНИЦИ који су се доселили из бивших република СФРЈ (22,794), а затим лица која су седоселила из других општина — 20,294. Такође су заступљени и становници који су се доселили из других земаља и то 0,2%.

У савременим кретањима на територији Града Новог Сада, уочавају се кретања интензивог досељавања у Нови Сад, али и емиграције појединих група становништва. У исто време присутне су дневне миграције становништва на територији Града, ка градском насељу и обрнуто ка приградским насељима а условљене су условима радног места, потребама за образовањем, медицинском негом.

Када су у питању врсте имиграције у претходном периоду у Новом Саду се издвајају избеглиштво, миграције интерно расељених лица, повратне миграције по основу Споразума о реадмисији и транзитне миграције тражилаца азила.

Када је у питању имиграција у Србију, од почетка 90-их, у Србију је досељен велики број избеглих и интерно расељених лица, при чему су избеглице чиниле превасходно Срби из бивших република СФРЈ, а интерно расељене Срби са Косова. Иземљу година 1996. и 2010., званични број избеглих се смањио са 620.000 на 86.000, а више од 200.000 је стекло држављанство Републике Србије. Око 149.000 се вратило у своје земље порекла.

Број интерно расељених се процењује на око 210.000, а број интерно расељених који су се вратили на Косово је веома низак — 12043 се вратило у периоду 2000-2011. године.

Осим наведених категорија миграција, Србија се такође суочава са повратком и прихватом лица која немају регулисан боравак у инстранству, пре свега западној Европи. Овај процес се врши кроз механизме билатералних споразума о реадмисији. Током овог процеса појављују се проблеми издавања личних докумената, приступа основним правима и уопште решавања проблема интеграције повратника.

У исто време Србија је такође земља транзита за емигранте са Блиског истока и из афричких земаља који се крећу ка земљама зоне Шенгена. Поводом ове категорије миграција Србија развила је и још увек развија своју политику управљања и механизме заштите.

Иако је од окончања оружаних сукоба на простору бивше Југославије прошло више од две деценије, процес решавања питања интеграције избеглих у Србији још увек није у потпуности решен.

3.4.2. Подаци о избеглим лицима у Граду Новом Саду

Град Нови Сад је током трајања избеглиштва укупно примио 60.237 избеглица из БИХ и Р. Хрватске. Од тог броја, статус у Новом Саду стекло 45.962 лица а из других места у Србији, у Нови Сад је дошло 14.275 лица са статусом избеглице, препознајући Град Нови Сад, као место са већим шансама за успешнију интеграцију.

На евиденцији НСЗ са 3 1.12.2021. године пријављено је 20 избеглих лица од којих су 11 жене, највише се 4 степеном образовања -12, највише преко 50 година - 15 лица.

Највећи број избеглица (25.726 на дан 31.12.2021 г) определио се за интеграцију у Нови Сад, укидањем избегличког статуса и остваривањем личне карте у Новом Саду, док су егзистенцијални проблеми ове популације и даље присутни, и остају у механизмима пружања подршке у пуној интеграцији путем програма стамбеног збрињавања и економског оснаживања Комесаријата за избеглице и миграције РС.

Интеграција избеглица на локалном нивоу се дефинише као крајњи резултат вишеслојног процеса, у коме се кроз оснаживање избеглица и подстицање самосталности тежи налажењу трајних решења проблема избеглиштва. Локална интеграција има три димензије које су међусобно повезане:

- ... Правни процес — којим избеглице стичу све шира права која обухватају слободу кретања, приступ образовању, тржишту рада, државној помоћи, могућност стицања и располагања имовином, путовања са важећим путним и личним исправама.
- Економски процес — односи се на потребу за осамостаљивањем избеглих и све мањим ослањањем на механизме државне помоћи, односно све већим обезбеђивањем средстава за живот сопственом активношћу.
- Друштвени и културни процес - односи се на начин прилагођавања и међусобног навикавања избеглих и домицилног становништва, стварањем равноправне заједнице и средине без дискриминације.

У процесу интеграције, избеглице се последњих година суочавају са два кључна изазова: стамбено решење и извори егзистенције. Оба питања су значајно отежана чињеницом да до данас, имовинско питање у земљама порекла (поготово у Републици Хрватској) није до краја решен (нереализован поврат станарских права, неадекватне обнове имовине, често неодржив повратак и сл). Највећи број њих се до сада успешно интегрисао. Што се тиче обезбеђивања егзистенције, у претходне две деценије, значајан број њих је решење проналазило у сивој зони, у тешким, често неодговарајућим пословима у односу на стручну спрему, у грађевинским пословима, у раду на пијаци, пословима одржавања хигијене по кућама и сл. што сада резултира нарушеним здрављем и неизвесном будућношћу код старије генерације. У Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања евидентирано је 100 породица које се и даље

налазе у изузетно угроженој категорији, претежно самачка, стара домаћинства, домаћинства са вишеструким болестима и без прихода. Овим породицама недостају капацитети за учествовање у програмима збрињавања и евидентно је потребно истражити нове видове подршке који подразумевају индивидуализован приступ и подршку. Непознато је да ли је и колико избеглица, у изузетно тешкој егзистенцијалној ситуацији, остало невидљиво систему, имајући у виду да лица у избегличком статусу нису у надлежности Центра за социјални рад.

Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања обавља теренске посете по налогу Комесаријата за избеглице и миграције РС, за потребе рада разних комисија и друге потребе.

Кључни проблеми избеглица у Граду Новом Саду су:

- Нерешено стамбено питање код више од хиљаду избегличких породица (1150 евидентираних потреба за стамбеним решењем у неком од законом предвиђених видова решавања у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања, уз напомену да је евидентирање потреба вршено методологијом која не укључује проверу испуњености услова за реализовање исказане потребе); – Несигурни и недовољни извори прихода;
- Старачка и самачка домаћинства у озбиљној егзистенцијалној угрожености (96 евидентираних избегличких породица у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања у потреби за основном хуманитарном помоћи у храни, огреву...); –
- Нарушено здравље и неизвесна будућност егзистенције код средње генерације;
- Тенденција одласка у треће земље младих образованих кадрова.;
- Нерешена имовинска и друга питања, недостатак амбијента за повратак у земљу порекла (од 1991-31.12.2021. године, 4200 лица се вратило у земљу порекла, што је 6,92%).

ЗА3. Подаци о интерно расељеним лицима у Граду Новом Саду

У поређењу са избеглицама, расељена лица са Косова и Метохије (у даљем тексту: КИМ) су од почетка у много неповољнијој ситуацији. Број интерно расељених лица (у даљем тексту: ИРЛ) се из месеца у месец незнатно повећава, тако да на дан 31.12.2021. године у Граду Новом Саду борави 5.576 ИРЛ.

На евиденцији НСЗ закључно са 31.12.2021. године пријављено је 94 ИРЛ од којих су 53 жене.

Интерно расељена лица дошла су у најмасовнијем броју у Нови Сад у периоду 1999-2000. године, а у мањем броју 2004. године, у град у којем је већ тада боравио велики број избеглица који су у претходних осам година попунили постојећа слободна радна места, станове, куће, викендице и на градским плацевима изградили нова насеља, речју, процес њихове интеграције је узимао све већи замах. Расељена лица (осим незнатног броја који су имали ближу родбину у Новом Саду, који су купили стан или

су на свом радном месту добили премештај у Нови Сад), била су препуштена сама себи. Закон о расељеним луцима, предвиђен Стратегијом Владе Републике Србије, никада није донет, што је додатно отежало већ сложену ситуацију расељених лица.

За расељена лица са КИМ у Новом Саду је карактеристично да претежно већину чине Роми, Ашкалије, Египћани, Муслимани (Роми којима је матерњи језик СРПСКИ) и Горанци — укупно око 7094. Осим Горанаца који су скоро сви из општине Гора, остали су већином из општина Приштина, Урошевац, Вучитрн, Косово Поле, Обилић, Косовска Митровица, Липљан, где су скоро сви били стамбено обезбеђени. Посеђивали су сопствене куће, становали у друштвеним становима или у становима социјалне заштите. Већина (углавном мушкарци) је била у радном односу, или су били пензионери, а било је (у мањем броју) и примаоца социјалне помоћи. Мали је број породица у којој неко није страдао (киднаповани, убијени, нестали, физички малтретирани) током 1998-1999. године великој већини куће су запаљене (нпр. у Обилићу и Косовској Митровици целе улице), породице су остале без игде ичега.

Имајући у виду чињеницу да већину расељеничке популације у Новом Саду чине припадници ромске националности, важан је и податак о постојању три већа локалитета на периферији града са изразито субстандардним облицима живота:

- _ Велики рит — претежно ромско насеље настало од 1985. године неправном градњом уз пут за Темерин - ту живи око 2.500-3.000 Рома и осталих несрпских расељених лица
- _ Део насеља Адице — око 1000 Египћана (од којих један део је ту већ деценијама)
- _ Бангладеш — датира као "насеље" од 1972. године. Настао је интервенцијом Центра за социјални рад. После пожара у једној ромској колонији у Новом Саду око 100 ромских породица је пресељено на Бангладеш — бившу фарму Центра за социјални рад. Фарма се налази у сред пола (обрадивог земљишта) између Новог Сада и Руменке. На овом локалитету се расељени нису настанили, осим 2-3 породице.

Доласком у Нови Сад, осим незнатног броја који могу платити подстанарски смештај, интерно расељени живе у Великом рити (углавном Роми и Ашкалије) у Адицама (претежно Египћани). Остали, нешто мањи број - у насељу Шангај, а неколико породица се налази у Ветернику и на Телепу.

Конкретније, уочава се више форми становања интерно расељених: неправна градња на плацу који није у власништву, неправна градња на сопственом плацу, легална самоградња, подстанарство, нужни смештај.

Услови живота у Великом рити и делу Адица су испод минимума егзистенције, ИРЛ породице живе у шупама које су сами направили, без основних хигијенских услова. Велик је број оболелих од болести респираторних органа (нпр. туберкулоза, бронхијална астма), дијабетеса, кардио-васкуларних обољења, заразних болести (што резултира повећан проценат смртности релативно младих лица) и велики је број деце

са бронхитисом и астмом, као и болесно рођене деце, углавном рођених пре времена. Међу породицама из забачених крајева Косова практикује се продаја - куповина женске деце. Овде треба додати и то да је образовна структура ЛОШа, барем половина - а по неким проценама чак 70 % - је неписмена. Значајан проблем представља и неукљученост деце у образовни систем, иако су се у последњој декади интензивно спроводили програми на описмењивању одраслих и школовању деце, као и на спречавању осипања ученика до завршетка основне школе. Без обзира на то што су постигнути значајни резултати, ипак, у односу на укупан број неписмених и функционално неписмених, потребно је још ВИШЕ интензивирати рад на овом полу. Нарочито када су у питању жене које су у овој популацији у изузетно дискриминисаној позицији. Ту треба напоменути да је око 7096 деце рођене у Новом Саду похађало основну школу, међутим, веома мали број наставља школовање у средњим школама; осим Горанаца највећи број средњошколаца је из популације Египћана.

Како је помоћ Међународног комитета Црвеног крста практично већ годинама укинута (31. децембар 2004. године), а не постоји помоћ ни од хуманитарних организација у већој мери, настао је проблем основне исхране, чак и оних који примају новчану социјалну помоћ и дечији додатак. Они преживљавају углавном сакупљајући секундарне сировине, али и овај вид зараде је смањен затварањем градске депоније. Један број прима накнаду за незапослене, али нису сви обухваћени који на то имају право, првенствено због неинформисаности и неблаговременог информисања, а и не знају сами да реализују процедуре које захтевају пуно административних послова и подношења великог броја докумената (иначе, та надокнада износи око 8.500,00 динара месечно, и због те надокнаде искључени су из права на социјалну помоћ, пошто се воде као запослени). Иста је ситуација и са исплатом пензија и социјалне помоћи. Нека права не могу да остваре због докумената које непоседују, тешко су им доступни или је потребна исправка (најчешће су то словне грешке у имену), као што су извод из матичне књиге рођених, уверење о држављанству и јединствени матични број грађана, што их додатно демотивише.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је 2013. године упутило центрима за социјални рад и установама за смештај у систему социјалне заштите

Упутство за поступање⁶⁹ којим се, с обзиром на члан 11. Закона о пребивалишту и боравишту грађана⁷⁰ и Правилник о обрачу пријаве пребивалишта на адресу установе односно центра за социјални рад који је донео Министар унутрашњих послова 28.11.2012. године под бројем 2453/12-13⁷¹ наводи: „Поступак Давања „ сагласности⁴⁴ пријављивања на адресу установе односно центра за социјални рад покреће по службеној Дужности ос)мах по пријему од стране надлежног органа унутрашњих послова код кога се врши пријава пребивалишта, Достављеног и попуњеног обрасца. Ово подразумева да је службено лице центра за социјални рад, односно установе у којој је лице трајно смештено, Директор тш лице које он овласти, дужно да такав образац без

оДлагања овери својим потписом и службеним печатом и исти, уз пропратни акт врати органу унутрашњих послова код кога се врши пријава пребивалишта. О изДатим сагласностима пријаве пребивалишта на адреси установе односно центра за социјални рад води се интерни списак (евиДенција). Интерни списак (евиДенција) саДржи име и презиме пријављеног лица, и датум дате сагласности. Стручна лица центра за социјални рад су дужни свако лице за које сазнају да нема пријављено пребивалиште информисати о начину остваривања и пружити правну помой у остваривању права грађана

⁶⁹ Упутство за поступање бр 110-00-271/2012-14 од 19.06.2013. године ⁷⁰

„сл. Гласник бр.7/11

⁷¹ „сл. гласник бр.113/11

У делу питања која се односе на решавање питања пребивалишта и личних докумената у ЛАП нисам ништа додавао због комплексности проблема, ово наводим информативно. У вези са решавањем питања пребивалишта и личних докумената за избегла и интерно расељена, Одсек задуженим за издавање личних докумената у ПУ Нови Сад је упознат са наведеним проблемом (правно невидљивих лица) и постоји спремност за сарадњу и решавање (постојале су иницијативе и разговори у овом працу са градским структурама и раније). Суштина проблема је што је неформално насеље Велики рит бесправно изграђено, без кућних бројева и улица и сви се пријављују на адресу Темерински пут бр.б (у једном моменту је било пријављено око 300 лица). Закон о пребивалишту и боравишту грађана регулиште пријаву пребивалишта који јасно прописује проверу чињенице становања, односно да лице које се пријављује мора да станује на наведеној адреси, са тачно одређеном улицом и кућним бројем, као и да постоји стамбени објекат. Сви пријављени на адреси Темерински пут бр.б су фиктивно пријављени, бораве на непознатој адреси, што знатно отежава њихов проналазак, уручење дописа различитих органа, односно доступности уопште. По мишљењу Одељења за управне послове почетак решења проблема би био у сарадњи са Службом за катастар непокретности у Новом Саду. Интерно расељена лица подлежу додатним теренским проверама приликом подношења захтева за издавање путне исправе (пасоша) са циљем утврђивања да ли стварно бораве на пријављеној адреси или само фиктивно, а све због евидентних злоупотреба подношењем захтева за остваривање права на азил у страном држави, земљама западне Европе.

ИРЛ су држављани Републике Србије, све институције су надлежне за њих, територијално, по пријави боравака у МУП-у. Мали је број Рома и осталих горе наведених (сем већине Горанаца) који су успели да остваре своја права. У том делу проблематике Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања није надлежна, мада се запослени труде да максимално помажу странкама у оквиру својих могућности. Нарочиту тешкоћу у остваривању својих права представљају раскораци у тумачењу прописа службеника у Полицијској управи Нови Сад, са прописима и процедурама из надлежности КИРС-а, што у појединим ситуацијама доводи до немогућности да се административне процедуре изведу до краја, па један део ИРЛ остаје без основних личних докумената (нпр: за новорођенчад ПУ тражи расељеничку легитимацију како би их пријавили на привремени боравак, а услови за регистрацију расељеног лица, а самим тим и издавање расељеничке легитимације од стране КИРС-а су: пребивалиште на Ким и привремени боравак у општини ван Косова. Такође, приликом вађења прве личне карте ПУ тражи расељеничку легитимацију са фотографијом, а замена старе легитимације (ради исправке промене личних података, или стављања фотографије) условљено је важећом личном картом и пријавом боравишта што је у надлежности МУП).

Од 2010. године републички Комесаријат за избеглице и миграције додељује прехрамбени пакет најугроженијим породицама ИРЛ, једном или два пута годишње (за

200-220 породица), и једном годишње новчана средства за куповину лекова у износу од 20.000,00 динара по особи и у истом износу се обезбеђује огрев, и то све заједно за укупно 25 породица. Имајући у виду да је у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања евидентирано преко 360 породица најугроженијих, наведене помоћи су скоро занемарљиве, нарочито када је у питању помоћ у обезбеђивању огрева.

Што се других видова помоћи тиче, од 2012. године 41 породица је остварила право на пакет грађевинског материјала за завршетак или поправку кућа и станова, а 10 је у току реализације. Право на куповину сеоских кућа остварило је 6 породица, 5 је у току реализације. Са овим је решено стамбено питање за 62 породице, али потребе су вишеструке. Око 200 породица се изјаснило за станове као вид решавања стамбеног питања, око 80 за сеоске куће и око 60 за грађевински материјал. Такође, постоји заинтересованост за добијање средстава за самостални рад.. У току је реализација за 5 пакета, а 15 лица су евидентирана.

На основу наведених података о интерно расељеним лицима у Граду Новом Саду, могу се уочити неке од основних група проблема са којима се сусрећу: – Нерешено стамбено питање и проблем становања у неформалним и нехигијенским насељима. Потребно је посебно нагласити велики страх расељених лица због најављеног рушења дела Великог рита.

- Материјална ситуација: незапосленост, недовољна социјална давања, недостатак редовне помоћи у храни, хигијени и огреву.
- Ограничен приступ здравственој заштити због недостатка докумнетације. – Заразне и друге тешке болести (због неусловног становања и немогућности плаћања здравствених услуга, чак ни партиципације, нередовно вакцинисање деце и др.)
- Недовољна укљученост у образовни систем
- Неписменост, непознавање језика средине, тешкоће у комуникацији са институцијама
- Противречности у примењивању прописа одређених државних институција.

3.4.4. Подаци о повратницима по основу споразума о реадмисији у Граду Новом Саду
На евиденцији НСЗ са 31.12.2021. године пријављено је 1 регистрованих повратника - 1 жена III степена образовања.

Повратници по основу споразума о реадмисији су држављани Републике Србије којима је одбијен захтев за азил или су изгубили право на привремени боравак у иностранству, у некој од земаља Европске уније. Повратак тих луди у Републику Србију одвија се по основу споразума о реадмисији које је наша држава пописала са Европском унијом и појединачним државама.

Према „Споразуму о реадмисији лица која незаконито бораве” који је пописан 8.9.2007.године у Бриселу између Републике Србије и Европске уније, уређена је област повратка и прихвата лица која се враћају из европских земаља. Овај споразум

је Народна скупштина Републике Србије ратификовала 7.11.2017. године, а ступио је на снагу

1.01.2008. године.

Основни проблем код креирања и реализације политика у вези са повратницима по основу Споразума о реадмисији, јесте непостојање тачне евиденције о њиховом броју. Постојећи подаци Комесаријата су засновани на евиденцији Канцеларије за реадмисију на аеродрому Никола Тесла, и према овим подацима укупни број повратника у Нови Сад у периоду 2011-2021. године био је 719.

Табела 4: Регис
овани
пов
атници

У но	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
719	59	64	81		107	176	96	33	38	8	23

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције, Статистика канцеларије за реадмисију⁴⁴

Међутим, ови подаци не одсликавају стваран број повратника у Новом Саду. Наиме, постоје повратници који су по више пута подносили захтев за азил, у истој или различитим земљама, а постоји и могућност добровољног повратка за одбијене тражиоце азила тако да они не бивају евидентирани. На тај начин тачан број одбијених тражилаца азила остаје непознат за администрацију Републике Србије.

У складу са Законом о миграцијама, Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије и Повереништво у локалној самоуправи обављају послове евидентирања и пружања правне и психосоцијалне подршке повратницима по Споразуму о реадмисији, те је обавеза повратника да се по доласку у одредиште пријаве повереништву. У Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, до сада је евидентирано укупно 162 повратника по Споразуму о редмисији и пружене су им информације о правима и могућностима решавања егзистенцијалних питања.

Примећена је недовољна мотивација повратника да се евидентирају у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања јер не виде директну корист од тога (ништа материјално не добијају у том тренутку). С друге стране, без довољне исказане заинтересованости за стамбена решења и економска оснаживања по условима дефинисаним програмима КИРС-а, Град Нови Сад није у могућности да аплицира на ове програме. Кључне препреке у реализацији програма за стамбено збрињавање су недостатак сеоских кућа у предвиђеним износима на територији Града (високе цене неретнина), и недостатак додатних средстава (често немају ни за телефон или превоз у процесу налажења кућа). Програми економског оснаживања захтевају регистрацију делатности у АШ), чиме се аутоматски губе нека права социјалне подршке. Такође, ови програми захтевају менторско праћење и обухватнију подршку.

⁴⁴ <https://kirs.gov.rs/cir/readmisiia/statistike-kancelarije-za-readmisiuu>

У Канцеларију за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада, у периоду од 2009. до данас пријавило се 40 породица, које чине укупно 162 лица. Одласци за држављане Р Србије, из Р Србије су олакшани у већој мери «безвизним» режимом, у смислу да изађу, да се врате, да можда, поново изађу из земље. Немамо сазнања о томе да ли су, и ако јесу, које од породица повратника су вишеструки повратници. Постоји могућност да је од времена повратка или евидентирања, породица претрпела вишеструке промене, као нпр: породица која је 2011. године била повратничка, можда данас има остварен званичан боравак у некој од земаља ЕУ; породица која је бројала седам чланова, у неком претходном периоду, данас је, вероватно, структурално промењена, а могуће је и да је из почетне једне, од времена када су се пријавили као повратници у Граду Новом Саду, до данас, настало више породица. Питање је и да ли породица има исто пребивалиште. Због дугачког временског периода од 14 година, претпоставка је да су промене вероватно настале.

Према подацима којима располаже Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања, пријављивање повратничких породица није било уједначено током времена. Највећи број пријављивања повратка се запажа током 2011. и 2014. године. Након обавештења од КИРС-а о лицима која су се изјаснила на аеродрому «Никола Тесла» да се враћају у Нови Сад, иста су, уредно позвана. Велики број позива за странку се вратило са напоменом да су лица непозната на адреси. Један број повратничких породица се пријавио самоиницијативно.

Табела 5: Регистровани повратници у Граду Новом Саду по години евидентирања

Приступили да се пријаве самоиницијативно или поchenом позив	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Укупно
Б . по одица	1		8	3	3	10	4							
Б . лица	7		33	15	9	39	16	8	13	15	1		6	162

Извор: Канцеларија за избеашце, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и дечију заштиту

Повратничка лица се међусобно разликују по пребивалишту/боравишту пре одласка у иностранство. Заступљена су лица: рођена у Новом Саду (В носилаца домаћинства), рођена на Косову и Метохији (19 носилаца домаћинства), рођена у преосталом делу Србије (8 носилаца домаћинства). У Новом Саду нема повратника из иностранства, која су пре одласка у земље ЕУ, због тражења азила и сл. имале привремени боравак одн. стекла статус избеглице, пребегом у Р Србију, а из Р Хрватске или Р БИХ. У 9 од укупно 40 повратничких породица, носилац домаћинства је стекао својство интерно расељеног лица у Р Србији. Осим носица у неким случајевима су и чланови стекли својство ИРЛ (нпр. супруга, дете).

Међу повратничким породицама има носилаца и чланова домаћинства, који јесу рођени на територији КИМ, али су миграционим кретањима током 90-тих година, нпр. у потрази за послом, трајно напустили КИМ и променули пребивалиште. У другу руку, лица која су била присиљена да беже са КИМ, напуштајући га након 2000. г. и пријављујући се, стицала су статус ИРЛ на основу прописаних услова, а посматрају се као лица која су пре одласка у иностранство имала својство ИРЛ.

Табела 6: По одице поватника по Спо аз м о еадмиси•и и ИРЛ ста с

КИМ као место рођења и [или територија последњег пребивалишта пре одласка држављана Р Србије у иностранство	Број носилаца повратничких породица	Укупан број лица датих породица	Број повратничких породица чији је носилац домаћинства у једном периоду након 2000-те године стекао сво •ство ИРЛ	Број лица датих породица који су заједно са носиоцем стекли својство ИРЛ
Носици домаћинства повратничких по одица, чи•еје место о ења на КИМ	19	78	8 од 19	13 од 78
Носилац домаћинства повратничке породице, чије је место рођења ван територије ким, а пре 2000-теје био на п ебивали на КИМ	1	6		3 од 6

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјшшу и дечију заштиту
 Извршењем обавеза иностраних власти по Споразуму о реадмисији, прекинут је боравак (једини или последњи) повратничким породицама у иностранству. Дужина тог боравака варира. Мањи број породицаје био на привременом бораваку у земљама ЕУ у периоду од 20-так година, док је већи, од укупног броја породица био на краћем бораваку.

Табела 7: Повратничке породице разврстане по дужини боравака у иностранству

Дужина (јединог / последњег) боравака повратничких породица у ИНОСТ АНСТВ	Број породица
Око 20 година	4
Изме у 10 и 15 година	
Изме 4 и 5 година	7
Око 3 године	6
До 2 године	13
До годин дана (одлазак и пов атак •е исте календа ске године)	7
У пно:	40

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјсину и дечију заштиту

Сви повратници су генерално враћени по Споразуму о реадмисији, међутим по начину напуштања иностранства, у смислу тренутног или по избору термина у одређеном,

датом кратком року, деле се у две групе. Тзв. депортовани повратници, сврставају се у групу — Враћени по споразуму о реадмисији, док се они повратници, који су након обавештења да имају обавезу враћања, али им се оставља неко кратко време да изаберу термин повратка, сврставају у групу — добровољни повратници. Примећујемо већи број депортованих породица од породица које су се добровољно вратиле.

Табела 8: Категорија и број повратничких породица

Категорија повратника	Број породица	Број лица
Враћени по споразуму о реадмисији	26	97
Добровољни повратник	14	65
Укупно:	40	162

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и дечију заштиту

По питању смештаја на територији Града Новог Сада, који податак они саопштавају, приликом пријаве у нашу Канцеларију, разликују се по врсти обезбеђеног смештаја, који може бити: код родитеља, рођака/пријатеља, у изнајмљеном или у сопственом смештају. Извесно је, да чак и њихов навод „у сопственом смештају” не подразумева стварно власништво, доказиво преписом листа непокретности Службе за катастар непокретности, барем у тренутку пријављивања код нас.

Табела 9: Врста смештаја повратничких породица

Врста смештаја	Број породица
Код родитеља	7
Код оца/пријатеља	16
Изнајмљен смештај	7
Сопствени смештај	
Укупно:	40

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУ за социјалну и дечију заштиту

Приликом пријављивања повратници се изјашњавају о врсти помоћи (једнократна новчана помоћ, помоћ у лековима, прибављање докумената, стамбено збрињавање и сл. или остало) која им је потребна. У поједностављеном приказу њихових потреба, од 2009. до краја 2021. године, наводи се њихов избор најбитније им врсте неопходне помоћи.

Табела 10: Врста помоћи повратничким породицама

В ста помоћи	Б 0' по одица
Помоћ ађевинском мате и	10
Стамбено 36 ињавање	21
К повина сеоског домаћинства	1
Помоћ новц , налажењ посла или за лечење	8
Укупно:	40

Извор: Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања ГУза социјалну и дечију заштиту

Претпоставка је, да су ови - сви наведени, бројчани односи, код нас утврђени, а који се односе, на видљиву нашој Канцеларији, повратничку популацију, и у приближној размери заступљени на укупној новосадској повратничкој популацији, а која нама није видљива.

НАПОМЕНА: Одласци за држављане Р Србије, из Р Србије су олакшани у већој мери «безвизним» режимом, у смислу да изађу, да се врате, да можда, поново изађу из земље. Немамо сазнања о томе да ли су, и ако јесу, које од породица повратника су вишеструки повратници. Постоји могућност да је од времена повратка или евидентирања, породица претрпела вишеструке промене, као нпр: породица која је 2011. године била повратничка, можда данас има остварен званичан боравак у некој од земаља ЕУ, о чему немамо сазнања. Породица која је бројала седам чланова, у неком претходном периоду, данас је, вероватно, структурално промењена, а могуће је и да је из почетне једне, из времена када су се пријавили као повратници у Граду Новом Саду, до данас, настало више породица. Питање је и да ли породица има исто пребивалиште. Наведени проблем може се превазићи увођењем послова дугорочнијег праћења ове категорије, у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања, као и кроз програме досезања (аутрич).

Према подацима којима располаже Полицијска управа у Новом Саду, реадмисијом је из европских држава, током 2021. године, Због прекорачења законског рока боравка, рада без радне дозволе и дозволе боравка, извршења кривичних дела, злоупотребе права на азил, одбијања поднетих захтева за азил и друго, враћено укупно 40 држављана Републике Србије, током 2019. године, враћено је 57 српских држављана, а и 2020.г. по овом основу враћено је 46 српских држављана. Структура враћених лица по реадмисији је углавном појединачна (рад без радне дозволе) док је у смањењу број породица којима је у некој од европских држава одбијен захтев за азил те су враћене у државу на основу ускраћеног права на азил. У питању су у великој већини случајева многочлане породице припадника ромске националне заједнице, које одређен период бораве у Центрима за азил у некој од европских држава (најчешће у Немачкој, Француској, Данској...), где имају обезбеђен смештај, исхрану и новчану помоћ на месечном нивоу.

Овом проблематиком, задужене су две линије рада у Полицијској управи у Новом Саду, Одељење за управне послове и Одељење криминалистичке полиције, Одсек за сузбијање трговине лудима и кријумчарења људи. Одељење за управне послове проверава злоупотребе у вези нестанка и проналаска путних исправа (Закон о путним исправама чл.42.). Криминалистичка полиција утврђује да ли у одређеним радњама постоје елементи кривичног дела остваривања права на азил у страниј држави. До сада, није било откривених кривичних дела у смислу организованог превоза лица из наше државе са намером подношења азила у иностранству (прописано кривично дело из члана 350а КЗ „Омогућавање злоупотребе остваривања права азила у страниј држави”).

Образовање ученика врајениху Републику Србију по Споразуму о реадмисији

С обзиром да на локалном нивоу у Граду нема посебних података о ученицима из повратничке популације, у наставку су подаци који су доступни за национални ниво.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја активно ради на обезбеђивању равноправног приступа образовању за све. Посебну пажњу Министарство поклања друштвено осетљивим групама у процесу образовања и васпитања, међу којима су и ученици враћени по Споразуму о реадмисији. Министарство је успоставило низ системских мера које подразумевају следеће:

- у основној школи мере обухватају израду индивидуалног образовног плана (ИОП)— пре свега као подршка учењу српског језика и ћирилице - ИОП-1 за српски језик (план за убрзано савладавање српског језика); потом математике и других предмета; – обезбеђивање бесплатних уџбеника;

- рад ромских педагошких асистента/киња са ученицима и са породицама; – ојачана сарадња школе са повратничком породицом и саветодавни рад у малим групама; упућивање на сарадњу са ромским лок-алним удружењима и сарадња школе на пројектима цивилног друштва; – посредовање ресорне Школске управе у поступку нострификације.

- За ученике из ове осетљиве друштвене групе обезбеђен је упис у основне школе и без потребне документације (коју су у обавези да доставе до краја школске године).

Региструје се раст интереса младих родитеља повратника по реадмисији да децу упишу у предшколске установе од најранијих узраста, и посебно интерес мајки Ромкиња да женску децу што раније укључе у образовни процес. У основним школама се опажа да што су родитељи боравили дуже у земљама ЕУ, њихов интерес да децу укључе у образовни систем је већи. Највећи изазов је транзиција из првог образовног циклуса у други, код ученика који прелазе у више разреде основне школе, од 5. разреда на даље. Подршка којој се најчешће прибегава је организовање допунских часова у школи и вршњачко учење. Све основне школе су израдиле посебне планове подршке за сваког ученика коме је подршка потребна. Ови индивидуални оперативни планови садрже

предлоге за побољшање писмености, учење ћирилице, српског језика и одређеног наставног градива.

Један број јединица локалних самоуправа има усвојене локалне акционе планове за решавање питања избеглих, интерно-расељених лица и повратника, а област образовања је саставни део ових планова. Локални савети за управљање миграцијама пружају подршку у изради документа, и сарађују са образовно-васпитним институцијама приликом уписа у школу.

Захваљујући флексибилности и афирмативности система и мерама подршке, ученици се брзо интегришу. Ситуација на терену упућује на закључак да ученици враћени током школске године по основу Споразума о реадмисији, често не буду третирани као повратници, већ након месец дана постају редовни ученици.

Додатно, уколико се ученик врати током исте школске године, школа га не третира као новоуписаног ђака, већ остаје у истом разреду. На тај начин дете не губи континуитет у образовању, а омогућена је и додатна подршка у савладавању градива и могућност да надокнади пропуштене часове. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је по поједностављеној процедури током школске 2018/19. године реализовало 28 захтева за изједначавање сведочанстава односно захтева за нострификацију диплома, што је у многоме олакшало похађање наставе. Додатна мера подршке која хе пружена током школске 2018/19. године су бесплатни уџбеници који су додељени за 114 ученика из ове друштвене групе. Према евиденцији школа које похађају ученици повратници по споразуму о реадмисији, 109 ученика (54 девојчице и 55 дечака) је уписано у узрастно одговарајући разред, дакле 9094. За све ученике враћене по Споразуму о реадмисији израђени су индивидуални образовни планови за подршку у учењу српског језика и ћирилице, као и за подршку учењу у оквиру других наставних предмета. Поред

индивидуализације наставе, школе су организовале допунску наставу, хуманитарне акције, затим су успоставиле сарадњу са ромским организацијама цивилног друштва и активно радили на оснаживању породице и родитеља. Посебну меру подршке ученицима повратницима у систему образовања и васпитања представљају педагошки асистенти који су својим ангажовањем ублажавали последице одсуствовања са наставе и доприносе редовности похађања исте.

Министарство просвете, науке и технолошког развоја је у оквиру МАДАД 2 пројекта у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања израдило Стандарде и План и програм наставе и учења за српски као страни језик одобрен од стране Националног просветног савета. Реализована је и обука за 100 наставника српског језика за примену овог Програма. Програм наставе и учења за Српски као страни језик доприноси бољој припреми наставника за рад са ученицима који не познају довољно језик инструкције, као што су ученици враћени по Споразуму о реадмисији. У Министарству просвете, науке и технолошког развоја, према важећој систематизацији радних места, једна особа је задужена за област образовања ученика враћених по споразуму о реадмисији. Министарство просвете, науке и технолошког развоја је кроз конкурс за коришћење буџетских средстава определило средства за 7 пројеката чије активности су усмерене на развој толеранције и интеркултуралности. Активности се реализују на територији општина: Београд, Нови Сад, Зајечар и Зрењанин.

Табела 11: образовање ученика повратника по споразуму о реадмисији, школ. 2018/19. година

Бр. ученика повратника по споразуму о реадмисији		Бр. повратника који су први пут однели заповест за упис	повратника уписаних у одговарајући разред	Бр. уџбеника за ученике повратнике по реадмисији	Број захтева за нострификацију/изједначавање	Пројекти у области унапређивања образовања повратника по Споразуму о реадмисији		Бр. државних службеника задужених за ову област
Девојчице	Дечаци					Бр директних корисника	ЈЛС	
65	72	28	109	114	28	830	4	1
137								

Извор: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, 2019

Кључни проблеми, изазови и предлози за побољшање положаја повратника по споразуму о реадмисији су:

- Недовољно фокусираности на узроке одласка из Србије ради тражења азила у земљама ЕУ;

- Недостатак запослења и ниски приходи су главни разлози тражења азила грађана Србије у земљама западне Европе. И када поседују вештине и знање у одређеној области, недостатак средстава за куповину алата и опреме, чине их и даље некомпетентним на тржишту рада. Иако је изазовно пословно окружење, посебно сада у време епидемије, грантови су добро средство за генерисање додатних прихода за повратничке породице а тиме и спречавање секундарних миграција.
- Низак ниво образовања, недовољна обученост, непознавање закона и процедура, негативно утиче на обављање пословних активности, док високи порези и доприноси на рад угражавају њихово пословање. Предрасуде и дискриминација на основу етничке припадности су такође присутни.
- Образовна структура повратника је неповољна: 1 0/0 има високу школу а 1094 средњу школу, остали су са нижим степеном образовања. Ово је наравно ограничавајући фактор који захтева индивидуални приступ тј. директни рад са корисницима и повећањем менторске подршке сваком кориснику.
- Саме мере у области образовања Рома се не баве питањима образовања повратника и сгтеЦифиЧним проблемима са којима се суочавају у процесу након поврала. Недостатак образовања један је од кључних фактора репродукције друштвених неједнакости, али и често препрека укључивању на тржиште рада, као и функционисању у осталим областима друштвеног живота посредством информисања, остваривања грађанских права.
- Предузетницима из ромске заједнице потребна је дугорочнија подршка како би опстали на тржишту. Када је у питању информисање заједнице, потребно је користити канале директне комуникације са маргинализованим групама.
- Мотивација реадмисаната да пронађу посао је на ниском нивоу и треба радити на промени става. Битно је и поверење, непосредност у раду, и стално информисање на терену.
- Поверење у локалне институције и удружења јер се плаше да буду регистровани и да им се нешто не ускрати. Из овога произилази још један проблем а то је евиденција корисника. Знамо да је број корисника на терену многу већи него у званичним евиденцијама. Потребна је унапређењем система евидентирања повратника у јединицама локалне самоуправе.
- Субвенције за samozapošljavanje повратника су нестимулативне и број корисника ових субвенција је недовољан из више разлога: мали износ новчане подршке, недостатак осталих видова подршке попут консултантске и друге стручне подршке за почетнике у бизнису, губитак осталих повластица и привилегија које статус социјално угрожених особа осигурава и слично.
- Потребно да се унапреде могућности остваривања циљева Стратегије реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији и ревидирају мере

предвиђене Стратегијом како би одговарале потребама повратника и стварном стању на терену

- Проблем услова становања Рома, немогућност решавања правно-имовинских односа и легализације објеката
- Проблем (ре)интеграције деце повратника школског узраста у образовни систем

- Недовољно развијени локални механизми за пружање подршке повратницима приликом реинтеграције на локалном нивоу (повећати партиципацију координатора за ромска питања и ромских удружења, уључити локалну заједницу у мобилизацију ресурса за ову намену)

Простор за побољшање положаја наведених циљних група је у бољој размени података и информација кључних актера на локалном нивоу, ефикаснијој мобилизацији постојећих ресурса, прилагођавање постојећих програма подршке специфичностима ових популација, посебно у областима становања (обезбеђивање одговарајућих стамбених решења и одговарајућих услова за живот, побољшање инфраструктуре у насељу у коме живе, односно изградња путева, увођење струје и канализације у насељу, легализација неформалних насеља, поправке или доградње постојећих легализованих стамбених објеката, релокација у легализоване стамбене објекте, изградња социјалних станова, тј. обезбедити боље услове живота припадника ромске заједнице из чијих редова су повратници најбројнији и запошљавања (предвидети додатне мере социјалне и остале врсте помоћи и подршке повратницима усмерене ка њиховом економском осамостаљивању, радном и професионалном оспособљавању које би повећало њихове могућности за укључивање на тржиште рада), обезбедити психосоцијалну подршку изналажењем нових проактивних приступа, попут увођења у систем социјалне заштите програма за боље досезање корисника (outreach програми) као и породичног и теренског сарадника, који ће мапирати социјалне проблеме у породици ради изналажења њихових решења.

3.4.5. Подаци о мигрантима у потреби без утврђеног статуса и тражиоцима азила Комесаријат за избеглице и миграције РС, Законом о управљању миграцијама, Законом о азилу и другим прописима, у својој надлежности има праћење, предлагање мера и програма, привремено збрињавање, координацију и друге активности у овој области. На подручју РС тренутно постоји пет центара за азил и 14 прихватних центара. У Граду Новом Саду у овом тренутку не постоји центар за азил, односно прихватни центар за мигранте, те се на подручју нашег Града, ова популација затиче само у спорадичном транзиту. Према подацима ПУ Нови Сад, у 2020. години, издато је шест потврда о израженој намери за азил странцима у Републици Србији што је на истом нивоу као и

претходне године а у 2021. години издато је девет потврда о израженој намери за азил. Потврда о израженој намери за азил издаје се странцима, тражиоцима азила, и они имају рок од 72 сата да се јаве у Прихватни центар за азиланте, који је наведен у потврди, а који одређује Канцеларија за азил у Управи граничне полиције. На подручју Полицијске управе у Новом Саду у 2021. години, регистровано је и предузимаае су мере према према 609 (456 у 2020. години и 485 у 2019. Години) ирегуларних миграната. То су радно способни мушкарци старости између 18-50 година. Број миграната женског пола је 1(22). Од тога 33 (38-148) су малолетни мигранти од којих су 8 деца старости од 2-14 година. Током 2021 г. знатно мањи број малолетних миграната је смештен у месно

надлежне ЦСР укупно 4 из разлога јер је утврђено да су били у пратњи пунолетних рођака и нису раздвајани. Највише миграната евидентирано је из Авганистана 214 (200315), Сирија 91 (47-4), Бангладеш 67 (65-51), Мароко 53 (35-10), Пакистан 35 (14-57), Либија 30 (17-7)... Из наведеног се закључује да је Република Србија транзитна држава за ирегуларне мигранте и да је њихов крајњи циљ да на незаконит начин дођу до северних и западних држава Европске уније, те одбијају да на територији РС покрену формални поступак за решавање статуса. На подручју ове ПУ, интервенције се односе на откривање ирегуларних миграната (најчешће скривених у превозним средствима, на аутобуској или железничкој станици) и њихово процесуирање, док се малолетна лица без пратње предају надлежним Центрима за социјални рад на даљу надлежност.

Центар за социјални рад Града Новог Сада, у складу са својим надлежностима, збрињава малолетна лица без пратње (у 2019. години 16 малолетника, 2020. години 2 малолетника а у 2021. години 5 малолетника) док се локални невладин сектор фокусирао на реализацију пројеката у оквиру прихватних центара у РС.

Екуменска хуманитарна организација (ЕХО) од 2008. године реализује пројекте који за циљну групу имају повратнике на основу споразума о реадмисији и постоји континуитет у пружању подршке овој циљној групи. Највећи број повратника који су се јављали за помоћ је евидентиран у периоду 2015-2017. године што одговара и званичним евиденцијама о броју повратника у Србију. Последњих година евидентно је више секундарних миграција, а поред Немачке, појављују се и друге државе у којима наши држављани подносе захтев за азил. Локација пројеката намењених повратницима које ЕХО реализује Војводина и Србија тако да је обухват повратника из Новог Сада морао да буде пропорционалан другим местима, односно, број повратника у Новом Саду је био већи него што смо могли да обухватимо нашим пројектима. Када је у питању правни статус, око 20⁰/0 повратничких породица у ЕХО евиденцији, чине интерно расељена лица. ИРЛ породице су у посебно тешком положају јер и пре одласка у иностранство, нису биле интегрисане у локалне заједнице у Србији и суочиле су се са различитим проблемима и након повратка. Захваљујући холистичком приступу у имплементацији пројекта, на потребе корисника одговара се кроз сет различитих мера, али подршка интеграцији деце у школски систем и економско оснаживање чине основу рада ЕХО.

НВО Хуманитарни центар за интеграцију и толеранцију од 2012. године, као извршни партнер УНХЦР-а, са тимовима правника, психолога и преводиоца, пружа помоћ у заштити и остваривању права ове популације, са посебним акцентом на најрањивије категорије миграната. Значајну подршку овој популацији пружка и Новосадски хуманитарни центар,

Закон о управљању миграцијама обавезује локалне самоуправе да образују локални савет за миграције као тело које ће на локалном нивоу спроводити миграционе политике. У складу са наведеним, Савет за миграције Града Новог Сада, наставиће да прати ову област у складу са својим надлежностима.

Мигранти у потреби без утврђеног статуса (ирегуларни мигранти) незаконито бораве на територији Р Србије и сходно Закону о странцима прекршајно се процесуирају и према њима се примењују адекватне мере (прекршајно се кажњавају, доносе се Решења о

- 41 -

враћању са одређеним роком за напуштање Р Србије, са забраном уласка или без и др.). Прихватни центри су формирано са циљем пружања помоћи овој категорији лица.

У случају затицања ирегуларних миграната на територији ПУ Нови Сад, поступање полицијских службеника је такво да се доводе у службене просторије где се полицијски обраде, дактилоскопирају и провере кроз доступне евиденције, са циљем утврђивања идентитета (обзиром да не поседују лична документа) и да ли се ради о безбедносно интересантним лицима. Уколико постоји преводилац за језик који говоре или разумеју исти се прекршајно процесуирају због извршеног прекршаја незаконитог боравка у Р Србији, чл. 122 ст.1.т.2. ЗОС Када не постоји преводилац и није целисходно спроводити прекршајни поступак исти се након полицијске обраде пуштају и упућују да се јаве у најближи прихватни центар. Малолетни мигранти без пратње се смештају у надлежни ЦСР а који имају пратњу одраслих (родители, рођаци, пријатељи) се не раздвајају.

Евентуална подршка и помоћ, од стране града, овој категорији лица би се односила на њихов транспорт до најближег прихватног центра. Ово из разлога јер након полицијске обраде и њиховог пуштања исти су без довољно материјалих средстава принуђени да пешаче до најближег прихватног центра, некада у тешким временским условима, снег, киша, хладноћа и често у пратњи малолетне деце. Сходно реченом предлог је да се планом предвиде одређена материјална средства и кроз уговорни однос са послодавцем који пружа услуге превоза путника, обезбеди њихов превоз до прихватилишта. До сада је проблем превоза решаван (када су у питању веће групе лица) кроз личну замолницу директору Јавног градског саобраћајног предузећа „Нови Сад“ који је имао разумевања за овај проблем и излазио је у сусрет обезбеђењем адекватног превоза. Овај начин решавања је привремен и потребно је наћи системско решење.

3.4.6. Подци о лицима из Украјине у Новом Саду

Након почетка оружаних сукоба у Украјини 24.02.2022. године, велики број становника ове земље је напустио своје домове. Процењује се да је до данас тај број прешао 5,8 милиона. Србија је такође једна од земаља у коју долази одређен број лица из Украјине, са циљем да остане извесно време или бораве у транзиту. Процењује се да је до маја тај број у Србији износио 6.000.

У складу са Законом о азилу и привременој заштити, Влада Србије је донела Одлуку о пружању привремене заштите у Републици Србији расељеним луцима која долазе из Украјине. Одлука се примењује на држављане Украјине и чланове њихових породица који су боравили у Украјини, тражиоце азила, лица без држављанства и стране држављане којима је у Украјини одобрен азил или истоветна национална заштита и

чланове њихових породица који су у Украјини имали одобрен боравак, као и на стране држављане који су у Украјини имали одобрено важеће стално настањење или привремени боравак а који се не могу вратити у своју земљу.

Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања предузима активности у складу са досадашњим искуством и инструкцијама Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије.

Свакодневно се прати број лица из Украјине која су пријавила боравак у Новом Саду, на основу информација Полицијске управе Нови Сад. Сва лица која пријављују боравак у Полицијској управи Нови Сад, упућују се на обраћање Поверенику за избеглице Града Новог Сада у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања. До 9.06.2022. године код Полицијске управе Нови Сад је боравак пријавило 730 лица из Украјине.

Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања се обратило 60 домаћинстава, односно 141 лице. У овој канцеларији информисани су о својим правима и могућностима за помоћ у Републици Србији, пружа им се правна, социјална, саветодавна и психолошка подршка.

Од укупног броја, 19 домаћинстава је изразило потребу за обезбеђивањем хуманитарне помоћи. У ту сврху је Комесаријат за избеглице, миграције и ромска питања обезбедио прехранбене пакете за овај број домаћинстава приликом прве расподеле. Такође се обезбеђује и помоћ у хигијенским пакетима, те обући и одећи.

3.5. Политике и праксе локалне самоуправе и локалних институција у области подршке избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима по Споразуму о реадмисији, азилантима и мигрантима у потреби без статуса

Чињеница да се избеглиштво јавља као последица сукоба на простору бивше Југославије 1991. године, а да је Закон о избеглицама донет 1992. године говори у прилог тадашњој недовољној припремљености јавних политика Републике Србије за решавање проблема људи којима су у земли порекла флагрантно кршена основна људска права (на живот, имовину, слободу кретања и настањивања, право на избор, читав сет из групе социјалних - економских права, права жене, деце ...).

У Граду Новом Саду први прихват избеглих лица извршила је Градска организација Црвеног крста и општински Секретаријат за општенародну одбрану. 1992. године, а следећи слово закона, у Граду Новом Саду се: формира Штаб за прихват, смештај и збрињавање избеглица, именује Повереник за избеглице, а у оквиру Секретаријата за социјална и здравствена питања - формира се Одељење за избеглице.

Ово су били елементарни предуслови да се на један организован, координиран и колико - толико задовољавајући начин притекне у помоћ овој популацији. Формирана су два колективна центра "Летенка" на Летенци (седиште Националног парка "Фрушка гора" коме припада Спортско-рекреативни центар "Летенка" је у Сремској Каменици) и Кетрин Макфел у Сремској Каменици. Ова два колективна центра примила су укупно

42 породице. Велики број избеглица се сместио код рођака - пријатеља, док је највећи део, боравак обезбедио код приватних станодаваца.

У првим годинама избеглиштва, велики број светских и домаћих хуманитарних организација, пружао је интервентну помоћ избеглим, а потом и прогнаним и расељеним лицима, претежно у храни, лековима, медицинским помагалима, гардеробцима, санитарским пакетима, греву, алатима за рад и сл. (УНХЦР, CARE International, OXFAM, ICMC, Светска здравствена организација, Јапанска хуманитарна организација A.A.R, JEN, IAN,

Међународни комитет спаса, Шведска хуманитарна организација "Индивидуална

помоћ”, Норвешки савет за избеглице, Дански савет за избеглице, Швајцарска хуманитарна организација ”Помоћ у катастрофама”, Ротари клуб, Save the Children, Caritas, Екуменска хуманитарна организација НСХЦ, Покрајински црвени крст и низ других). Већи део помоћи је, захваљујући Међународном комитету Црвеног крста делена до 2004. године имаоцима вв. картона ЗБЕГ 4. Кључну улогу у расподели одиграо је Градски Црвени крст. Расподелом на нивоу града координирао је Координациони одбор за расподелу хуманитарне помоћи, како би помоћ била достављена равномерно и правовремено.

Институционална подршка избеглицама и расељеним лицима кренула је 2003. године. Од тада па до данас, Град Нови Сад, што самостално, што у сарадњи са УНХЦР-ОМ, КИРС-ом и страним хуманитарним невладиним организацијама реализовао следеће пројекте:

- Социјално становање у заштићеним условима (Швајцарска дирекција за развој и сарадњу) 13 станова у два објекта на Клиси (11 за породице смештене у Колективном центру ”Кетрин Макфел” у Сремској Каменици и два за домицилно социјално угрожено становништво), Град је обезбедио инфраструктурно опремљено грађевинско земљиште и уступио га на коришћење,
- Социјално становање (Дански савет за избеглице) девет станова у објекту на Ченеју (шест станова за породице смештене у Колективном центру ”Кетрин Макфел” у Сремској Каменици и три за избегличке породице са боравиштем у Општини Петроварадин у Граду Новом Саду), Град је обезбедио инфраструктурно опремљено грађевинско земљиште и уступио га на коришћење, ... Норвешки савет за избеглице - ГРАНТ - грађевински материјал (4.000 евра у динарској противвредности) за 54 породице са подручја Града Новог Сада смештених у Колективном центру ”Летенка” на Летенци,
- Дански савет за избеглице - ГРАНТ - грађевински материјал за 10 породица (4.000 евра у динарској противвредности) за избегличке породице са боравиштем у Општини Петроварадин у Граду Новом Саду),
- ИНТЕРСОС - италијанска организација (ПИК - АП програм, 500 долара по члану домаћинства највише 1.500 долара по домаћинству) за 21 породицу из колективних центара ”Кетрин Макфел” у Сремској Каменици и ”Летенка” на Летенци,
- Дански савет за избеглице - (програм за покретање мини бизниса у износу од 1.000 € у динарској противвредности) за три породице са боравиштем у Општини Петроварадин у Граду Новом Саду,
- Град је редовно обезбеђивао пословни простор невладиним домаћим и страним хуманитарним организацијама (Српски савет за избеглице, Дански савет за избеглице, Покрет за мир Шпанска НО, Иницијатива за развој и сарадњу, УНХЦР) ради пружања правне помоћи избеглим, прогнаним и расељеним

лицима за остварење права у државама премодног пребивалишта или пребивалишту расељења, евидентирање повратника на КИМ и др.

- Град Нови Сад, у оквиру својих програма и пројеката усмерених на ублажавање сиромаштва, пружа помоћ најрањивијим категоријама становништва, међу којима је и данас, обухваћен велики број расељених лица ромске националности, повратника и избеглица које су у међувремену стекле личну карту Новог Сада. Помоћ обухвата: народну кухињу, прехранбене, хигијенске пакете, огрев, једнократне новчане помоћи, помоћ у набавци школског прибора, уџбеника, подршку укључивања деце у образовни систем, летовање за ромске ученике из угрожених породица и сл. У буџету Града Новог Сада планирају се на посебној позицији средства за реализацију програма Комесаријата за избеглице и миграције РС, намењених за унапређење положаја избеглица, и интерно расељених лица.
- Црвени крст Новог Сада као најзначајнија организација која спроводи програме Града Новог Сада на ублажавању сиромаштва, своје активности реализује у складу са: Законом о Црвеном крсту Србије, Законом о ванредним ситуацијама, Законом о трансфузиолошкој делатности, Законом о безбедности и здрављу на раду, Законом о безбедности саобраћаја на путевима, Статутом Црвеног крста Новог Сада, Планом акције Црвеног крста Србије за период 2018 — 2022 година, стратегијама које је усвојила Влада Републике Србије, а односе се на делатности блиске организацији Црвеног крста (Стратегија развоја социјалне заштите, Национална стратегија о старењу, Стратегија за смањење сиромаштва, Стратегија подстицања рађања, Национални план акције за децу), са постојећим потребама. Црвени крст Новог Сада је ангажован на реализацији јавних овлашћења која су од стране државе поверена Црвеном крсту, Законом о Црвеном крсту Србије (члан 6. и 7. Закона), програма Црвеног крста (члан 9. Закона), редовних активности и акција усмерених ка различитим циљним групама становништва у Србији, посебно најугроженијим, као и услуга које пружа Црвени крст (члан 10. Закона). У остварењу утврђених циљева и задатака, а нарочито при обављању хуманитарних послова, Црвени крст Новог Сада помаже свим лудима без било какве дискриминације по било ком основу, а нарочито због расе, боје, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења или сличног статуса, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости или психичког или физичког инвалидитета. У оквиру директне помоћи лицима у стању социјалне потребе Црвени крст Новог Сада реализује Програм Народне кухиње Црвеног крста и Пројекат за директно ублажавање сиромаштва (помоћ у виду прехранбених пакета, хигијенских пакета и огревног дрвета) у сарадњи са Градском управом за социјалну и дечију заштиту. Ове видове помоћи остварују и избеглице, интерно расељена лица са КИМ, повратници по споразумима о реадмисији и друга лица у стању тренутне социјалне потребе, а на основу предлога Центра за социјални

рад Града Новог Сада, Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања, као и лица и породице који се директно обраћају за помоћ Црвеном крсту Новог Сада.

- ... Веома значајну помоћ избеглицама и расељеним лицима са подручја Града Новог Сада пружио је од свог оснивања до данас Фонд за помоћ избеглим, прогнаним и

– 45

расељеним лицима АП Војводине у реализацији програма откупа сеоских домаћинстава са окућницом, помоћи у изградњи и адаптацији кућа у којима су смештени, програма у износу од 1.000 евра у динарској противвредности за повратнике.

- За избегла лица која су заинтересована за решавање стамбене потребе у Републици Хрватској, или за програме обнове у Републици Хрватској или БиХ, у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања Градске управе за социјалну и дечију заштиту се пружају правовремене информације и обезбеђена је стручна и правна помоћ. Запослени у Канцеларији заједно са представницима УНХЦР-а ВРШИЛИ прекограничну теренску проверу запева за стамбено збрињавање у земљи порекла који су у процедури.
- Комесаријат за избеглице и миграције обезбеђује сваке године за најугроженије породице избеглица и интерно расељених лица док су у расељеништву помоћ у отреву, прехранбеним пакетима и новчану помоћ за набавку лекова. Обухват ове помоћи износи око 400 породица годишње.
- Од 2010. године, Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања се укључује у реализацију програма за стамбено збрињавање и еКОНОМСКО оснаживање избеглица и интерно расељених лица са КИМ, и од тада, из буџетских републичких средстава, посредством КИРС-а, реализују се програми за доделу грађевинског материјала, откуп сеоских кућа са окућницом и набавку опреме и материјала за доходовне активности. Путем ових програма, кроз десет завршених пројеката, Град Нови Сад је успео да на овај начин обезбеди кров над главом за 93 породице и помоћ у економском оснаживању за 33 породице и купљено је пет сеоских кућа за породице избеглица и интерно расељених лица. У наведеним програмима, Град учествује у реализацији са 10⁰/0 средстава. Тренутно је у току реализација два програма за набавку грађевинског материјала за још најмање 20 породица избеглица и интерно расељених лица (до 550.000,00 динара по породици, укупна вредност по уговору је 5.500.000,00 динара).
 - У оквиру Регионалног стамбеног програма Град Нови Сад је обухваћен следећим моделима стамбеног збрињавања избеглица:
 - додела монтажних кућа (потпројекат 1, окончан, 17 монтажних кућа обезбеђено);
 - додела грађевинског материјала (потпројекат У, 24+7 пакета грађевинског материјала обезбеђено);
 - изградња и додела 276 стамбених јединица у закуп са могућношћу куповине у Ветернику (потпројекат У, зграде усељене). Проширењем потпројекта V, у току

-

је куповинајош 60 станова ■ откуп сеоских домаћинстава са окућницом (потпројекат У, куплена 31 кућа) ■ изградња и додела 94 стамбене јединице у закуп са могућношћу откупа (потпројекат УП, у току одабир корисника) и ■ изградња и додела 152 стамбене јединице у закуп са могућношћу куповине у Футогу (потпројекат VI, у току одабир корисника).

- Од 2015. године, у оквиру хуманитарне акције доплатна поштанска марка ”Кров”, посредством КИРС-а из буџетских републичких средстава, Град учествује у реализацији куповине сеоских кућа са окућницом за избеглице и ИРЛ. До сада је реализовано два програма и куплено је 5 кућа.

Екуменска хуманитарна организација, од 2008. године, реализује више пројеката подршке овој категорији, развијајући облике подршке који одговарају специфичним захтевима ове популације и тиме је постала значајан партнер Града у овој области. Пружајући конкретне видове помоћи (од ургентне помоћи у храни, одећи, лечењу, набавке докумената, поправки у кући, програма укључивања деце у образовни систем и пружања менторске подршке, радионица и подршке у школском прибору, до програма самозапошљавања, који пружају подршку читавом процесу, од обуке за израду бизнис планова, напредних обука за предузетнике, асистенције у регистрацији малог предузећа, набавци опреме, књиговодствену подршку у првим месецима пословања и консултантске подршке), ова организација је у последње четири године помогла 539 лица. Приближно 20⁰/0 повратника су претходно расељени са КИМ, што додатно отежава њихову интеграцију а велика већина припада ромској популацији.

Центар за социјални рад се на терену сусреће са специфичним ситуацијама- са повратничким породицама где је једном од чланова, који је имао привремено пребивалиште, пребивалиште истекло иако неки у Новом Саду бораве већ 20 година. Ове породице имају и своју децу која су рођена у Новом Саду, бораве нелегално у ромском насељу, не могу да остваре право на новчану социјалну помоћ, право на рад, дечији додатак. Центар за социјални рад реагује тако што интервенише код Црвеног крста да се овим породицама одобре прехранбени и хигијенски пакети, огрев, повремено одобри једнократну новчану помоћ, сарађује са НВО.

Потребе за стамбеним решењем:

- ... Од 2012. године, у Канцеларији за избеглице, миграције и ромска питања континуирано се врши евидентирање стамбених потреба, а утврђено је да је 1412 избегличких породица и даље у стању стамбене потребе. Од тога се издвајају следеће потребе:
- ... За решавање стамбене потребе путем доделе стана у закуп и са могућношћу откупа изјасњава се 735 породица;
- ... За решавање стамбене потребе путем социјалног становања у заштићеним условима изјасиле су се 47 породице
- ... За доделу монтажне куће изјасниле су се 24 породице;
- За доделу сеоског домаћинства изјанило се 93 породица;
- ... За доделу грађевинског материјала изјаснило се 513 породица.
- ... Интерно расељена лица- 341 породица у стању стамбене потребе и то 200 за стамбене јединице, 65 за сеоске куће, 50 за грађевински материјал и 6 породица заинтересованих за монтажне куће.

–Повратници по споразумима о реадмисији: свега 6 евидентираних породица са стамбеном потребом.

кне иницијативе ОЦД усмерене ка изб
исији, азилантима и мигрантима у потреб

£99

1019991

ефј ефј
ефј ефј
М
ефј ефј
ефј ефј

и интерно раим

агуса

ефј ефј

друштва које

Иницијал	Име	Презиме	Место	Датум	Општина	Број
<p>Д</p> <p>С</p> <p>У</p>	<p>Вран</p>	<p>СЗД ЦСР,</p>	<p>9 011</p>	<p>0</p> <p>ак деце</p> <p>са територије</p> <p>пешту Црвеног</p> <p>Јурјевид" у</p> <p>има Црвеног</p> <p>Мара и Бачки</p> <p>зависности од</p>	<p>1000 -090K7</p> <p>1000 0008 - 9</p> <p>1000 -00 00K7</p>	<p>1000</p>
<p>Р</p> <p>С</p> <p>А</p>	<p>Брањин</p>	<p>ОРБ</p>	<p>0</p>	<p>О</p> <p>СТ</p> <p>од</p> <p>НР</p> <p>реализује од 2011.г. у приградским</p> <p>насељима Кабу, Кисачу и градској Месној</p> <p>заједници "Братство". Од 2008. у Програм</p> <p>су се укључили Будисава и Бегеч.</p>	<p>1000 0010</p> <p>0000 0106 10000</p> <p>0 0 0</p>	<p>1000</p> <p>9</p>

ade. n J

| |

└

30=8

11. |

、
9

Назив пројекта

3.6. SWOT анализа

SWOT анализа представља кључни алат стратешког планирања, којим се добијају кључне информације о себи и околини, са основном сврхом утврђивања стратешких прилика и претњи у окружењу као и анализи сопствених стратешких снага и предности. SWOT анализа има задатак да омогући управљачком телу да развије стратегију на основу релевантних информација, тј. да максимизирањем сопствених снага и прилика из окружења уз минимизацију претњи и слабости, постигне највећи успех.

У наставку се налази SWOT анализа у области подршке избеглим и интерно расељеним лицима, повратницима по Споразуму о реадмисији, азилантима и мигрантима у потреби без статуса у Граду Новом Саду

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<p>Изражена политичка вола Потребан број обучених кадрова, Постојање институција, Активан Савет за миграције Града Новог Сада Проактиван став Градске управе за социјалну и дечију заштиту и активна Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања Активан мобилни тим за социјално укључивање Рома Развијена мрежа услуга ОЦД Сарадња локалне самоуправе и цивилног сектора, Комуникација локалне самоуправе и привредног сектора Добро развијена мрежа установа и услуга социјалне заштите у Граду, снажан и добро организован Центар за социјални рад Велики број до сад реализованих програма и пројеката од стране Града са значајним резултатима у подршци циљним групама које обухвата овај ЛАП Развијене услуге у области здравствене заштите Квалитетан систем јавног образовања на свим нивоима у Граду Постојање неформалног образовања, инклузивног образовања Нови Сад са шансама за запошљавање у азним секторима</p>	<p>Тешкоће у праћењу кретања и евидентирања миграната Непостојање јединствене евиденције и размене података Недовољна умреженост и сарадња локалних актера Недовољна информисаност избеглих, расељених лица и повратника о правима и услугама Немотивисаност повратника да се пријаве Недовољна заинтересованост донатора, друштвено одговорних компанија за решавање ове проблематике на територији Града Новог Сада</p>
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ

<p>Постојање националног стратешког и законског оквира Могућност образовања и усавршавања Могућности за привредне активности Активности и подршка КИРС-а Могућност изградње социјалних станова Реформе у социјалној заштити, образовању, запошљавању Понуде различитих облика неформалног образовања Пристап донацијама; доступни међународни фондови и међународне организације и агенције које делују на територији Републике Србије</p>	<p>Недовољно заокружен национални стратешки и законски оквир (истекле стратегије, закони који нису усвојени — нпр. Закон о расељеним луцима) Закон о локалној самоуправи (изостанак надлежности) Буџет Града Новог Сада (недовољна наменска средства) Високе цене некретнина и грађевинског земљишта на територији Града Новог Сада Избеглице немају право на социјалну помоћ Предрасуде у односу на избегла и интерно расељена лица, повратнике, азиланте и мигранте Неизвесност у погледу развоја мигрантског кретања Пандемија КОВИД-19</p>
--	--

Дискусија, закључци и препоруке

Локална власт у Граду Новом Саду је отворена да заједно са осталим субјектима ради на унапређењу положаја миграната.

Недовољно се користе стручни људски капацитети и недовољно искоришћавају могућности да се средства прибаве изван локалне средине. То је уско повезано са недостатком праксе успостављања партнерства између јавног и невладиног сектора. Пословни сектор је врло мало и незнатно укључен у решавање проблема локалне заједнице у целини, а самим тим и популације избеглица, ИРЛ, повратника по споразуму о редмисији.

Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна структура са потребама привреде отежава економски положај ове категорије и њихово запошљавање. Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у припреми пројектних предлога и спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење значајног дела активности локалног акционог плана што би допринело превазилажењу препрека као што су неповољна политичка и економска ситуација у земљи.

Анализа стања је указала на најкарактеристичније проблеме избеглица, повратника, интерно расељених лица, азиланата и миграната. Негативним одређивањем надлежности констатовано је да Град Нови Сад у делу услуга везаних за услов пребивалишта, истима не може пружити довољно адекватну и ефикасну помоћ. Град Нови Сад кроз органе, институције и фондове би могао допринети побољшању социјалне СЛИКе избеглих и интерно расељених лица као и повратника по споразуму о редмисији крот.

1. Решавање стамбеног питања, побољшање услова становања, стамбених капацитета

2. Запошљавање и јачање економског положаја
3. Решавање питања пребивалишта и личних докумената, ефикаснију правну помоћ, социјалну заштиту укључујући материјалну новчану помоћ,
4. образовање и
5. Здравствену заштиту

Локална заједница и локална самоуправа имају одређене капацитете за бављење унапређењем положаја избеглих, ИРЛ и повратника, као што су људски ресурси, одговарајућа развојна документа, стратешки приступ развоју Града и др. Нерешено стамбено питање вишечланих породица и проблеми у располагању имовином у земљама и местима порекла значајно доприносе социјалном сиромаштву и лошем квалитету живота избеглих, ИРЛ и повратника, што је директан проблем локалне заједнице. Постојање лица без правног субјективитета „правно невидљива лица”, то јест лица која нису уписана у матичне књиге на територији Србије, односно лица која су уписана али немају одговарајућа лична документа. Пасивност, недовољна самоорганизованост и лоша информисаност ових категорија, посебно повратника и ИРЛ, додатно доприносе њиховом незадовољавајућем положају и релативно ниском нивоу интегрисаности у локалну заједницу. Изузетно лош друштвени и економски положај жена популације избеглих и интерно расељених као и лица која су се вратила у Србију у складу са Споразумом о реадмисији. Лоша и неадекватна образовна структура додатно отежава запошљавање избеглих, расељених лица и повратника. Неизвесност у даљем развоју мигрантске кризе и непознавање мигрантских рута у будућности отежава адекватно припремање Града да одговори на изазове те врсте. Кључни актери у Граду Новом Саду нису довољно упознати са процедурама везаним за мигранте без утврђеног статуса. Потребно је континуирано радити на јачању толеранције и подизању свести домицилног становништва а у вези са проблемима избеглих, интерно расељених лица повратника по споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражиоца азила на територији Града Новог Сада.

4. Циљеви и мере

4.1. Општи циљ

Управљање миграцијама свеобухватно како би се створили услови за испуњавање секторских циљева који су заштита права миграната, стварање амбијента за коришћење позитивних развојних потенцијала миграција и ублажавање негативних ефеката одлива становништва.

Град Нови Сад посвећен је идеји да стратешким приступом и применом инклузивних политика и пракси ради на унапређењу квалитета живота свих грађанки и грађана, са посебним фокусом на оне који су најугроженији и живе у најтежим материјалним и социјалним условима. Решавањем пре свега њихових стамбених потреба и подстицањем њиховог економског оснаживања, у складу са популационом и демографском политиком Града Новог Сада верујемо да ћемо се приближити остварењу општег циља. Важни елементи иницијатива усмерених на унапређење положаја најугроженијих група које циља овај Локални акциони план, неопходно је кроз ојачану и координисану међусекторску сарадњу радити на имплементацији програма којима ће се развијати интеркултурално разумевање и толеранција према избеглим, интерно расељеним, повратницима по основу Споразума о реадмисији и тражиоцима азила и мигрантима у потреби а без утврђеног статуса. На крају, неопходно је јачати институционалне капацитете и партнерства како би се процес управљања миграцијама на локалном нивоу континуирано унапређивао.

4.2. Посебни циљеви, мере и анализа њихових ефеката

ЛАП има 4 посебна циља који доприносе остварењу општег циља:

1. Становање
2. Економско оснаживање и запошљавање
3. Решавање питања боравишта и личне документације и приступ правима и услугама социјалне заштите
4. Унапређење социјалне кохезије

ПОСЕБАН ЦИЉ 1: Унапредити стамбену ситуацију и услове становања породица избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији у Граду Новом Саду

У овој области потребно је радити на унапређењу (повећању обухвата) постојећих програма за стамбено збрињавање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији на територији локалне заједнице; као и увести у систем социјалне заштите програме за боље досезање корисника и оснаживање истих за учешће у јавним ПОЗРШИМа за стамбено збрињавање (outreach програми)

-55-

Мере у оквиру посебног циља :

- 1.1. Решавање стамбених потреба породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији доделом станова у закуп са могућношћу откупа уз подршку Комесаријата за избеглице и миграције РС
- 1.2. Спровођење програма социјалног становања у заштићеним условима уз подршку КИРС-а за породице избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији
- 1.3. Решавање стамбених потреба породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији доделом помоћи за куповину сеоских кућа са окућницом и малог гранта адаптацију предетних сеоских кућа
- 1.4. Побољшање услова становања кроз доделу пакета грађевинског материјала за адаптацију или завршетак изградње стамбеног објекта породицама избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији

ПОСЕБАН ЦИЉ 2: Обезбедити економско оснаживање породица избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији

У области економског оснаживања и запошљавања потребно је радити на повећању могућности запошљавања преквалификацијом и доквалификацијом избеглица, ИРЛ и повратника за дефицитарна занимања; ПОДРШЦИ samozapošljavanju која може да обухвати грантове за успостављање старт-апова, кооператива и менторску подршку у развоју бизниса, подршку у осмишљавању дигиталних алатки за развој бизниса укључујући ОСМИШЉАВАЊЕ и спровођење обула за дигиталне вештине које би спроводиле ОЦД као партнери; обезбеђивању континуираних едукативних програма и обула за све категорије миграната, нарочито жене; осмишљавању и спровођењу радних пракси код познатог послодавца; увођењу у систем социјалне заштите програме за боље досезање корисника и оснаживање истих за учешће у јавним позивима за економско оснаживање (outreach програми).

Мере у оквиру посебног циља 2:

- 2.1. Спровођење програма КИРС-а за набавку и доделу робе и материјала за покретање, развој и унапређење доходовних активности за породице избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији
- 2.2. Програми подршке запошљавању за избегле, интерно расељене и повратнике/це по основу Споразума о реадмисији
- 2.3. Програми за повећање запошљивости избегле, интерно расељене и повратнике/це по основу Споразума о реадмисији
- 2.4. Програми подршке samozapošljavanju избеглих, интерно расељених и повратника по споразуму о реадмисији

-56-

ПОСЕБАН ЦИЉ 3: Унапредити приступ правима и услугама из области социјалне заштите уз решавање питања боравишта и личних докумената избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу Споразума о реадмисији

У оквиру овог циља постоји утврђена потреба да се ради на обезбеђивању услуга из области социјалне заштите у ширем обиму социјално угроженим избеглицама у статусу, посебно рањивих подкатегија; повећању видљивости и доступности услуга, оснаживању корисника за приступ системским решењима кроз аутрич програм Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања; јачању координације између ПУ Нови Сад, Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања и Центра за социјални рад у области регулисања боравишта и прибављања личних докумената интерно расељених лица са КИМ; олакшавању прибављања документације свих циљних група кроз пружање бесплатне правне помоћи; унапређењу интерсекторске сарадње у размени података ради ефикаснијег одговора на потребе циљних група а везано за процедуре институција од уласка корисника у систем до краја, успостављању програма јединственог сервисног центра ради подршке повратницима у решавању хитних административних захтева/препрека (повећање доступности бесплатне правне помоћи, пружање саветодавно-информативних услуга о правима која су им на располагању, јединствени сервисни центар би пружао подршку и повратницима и пружаоцима услуга, у њега би се сливале информације о активностима пружалаца услуга и потребама корисника), пружању услуге породичног и теренског (аутрич) сарадника за повратнике уз укључивање ОЦД као носилаца програма психосоцијалне подршке

Мере у оквиру посебног циља 3:

- 3.1. Успостављање програма јединственог сервисног центра ради подршке избеглицама, повратницима и интерно расељеним лицима
- 3.2. Обезбеђење услова за адекватно досезање интерно расељених, повратника по споразуму о реадмисији за укључивање у програме подршке

ПОСЕБАН ЦИЉ 4: Допринос изградњи друштвене кохезије на локалном нивоу кроз јачање међусекторске сарадње, унапређење капацитета локалних актера за управљање миграцијама и промовисање интеркултуралног разумевања

Мере у оквиру посебног циља 4:

- 4.1. Програми унапређења међусекторске сарадње нарочито у прикупљању и обради података о корисницима, и поједностављења услуга
- 4.2. Програми јачања капацитета локалних актера за управљање миграцијама
- 4.3. Организовање програма у заједници ради промоције интеркултуралног разумевања

У области образовања, чланом 23. Закона о основама система образовања и васпитања, прописано да страни држављанин, лице без држављанства и тражилац држављанства, уписују се у установу образовања и васпитања из члана 89. ЗОСОВ и остварују право на образовање и васпитање под истим условима и на начин прописан законом за држављане Републике Србије. За децу и ученике из става 1. овог члана, за прогнана и расељена лица, избеглице и мигранте и децу и ученике који су враћени у земљу на основу споразума о реадмисији, која не познају језик на коме се изводи образовноваспитни рад или поједине програмске садржаје од значаја за наставак образовања и васпитања, установа организује учење српског као страног језика. Дете страног држављанина, лица без држављанства и тражиоца држављанства похађа програм српског као страног језика, бесплатно под условом реципроцитета или на терет родитеља, односно другог законског заступника, у организацији, односно просторијама установе коју одреди министар. Дете страног држављанина, док борави у Републици Србији, има право да похађа наставу матерњег језика и културе, бесплатно под условом реципроцитета или на терет родитеља, у просторијама установе коју одреди орган јединице локалне самоуправе. Уколико страни држављанин, лице без држављанства и тражилац држављанства не могу да остваре наведено право или им је оно угрожено, могу се обратити Градској управи за образовање, Групи за просветну инспекцију која ће извршити ванредни инспекцијски надзор ради контроле законитости рада установе образовања и васпитања.

Градска управа за здравство, у оквиру својих надлежности обезбеђује средства за активности које путем пројеката реализују удружења и здравствене установе, а које се опредељују након спроведених јавних конкурса. Јавним конкурсом у области јавног здравља којима се доприноси промоцији здравља и превенцији болести, предвиђени су и пројекти који се реализују у циљу унапређења и очувања здравља осетљивих друштвених група које су изложене већем степену ризика од оболевања у односу на укупну популацију, било да се ради о специфичним здравственим стањима или факторима социјално-економског окружења који могу довести до оболевања. У оквиру ове области, могу се реализовати активности које се односе и на популацију обухваћену Локалним акционим планом за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период

2022-2025. године. До сада су реализоване активности на очувању и унапређењу здравља припадника ромске националне заједнице, предвиђене и Локалним акционим планом за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Граду Новом Саду за период 2021-2022. године а уколико буду реализовани пројекти усмерени на мигранте, Градска управа за здравство учествоваће у размени података и информација у вези са реализованим активностима и постигнутим резултатима.

Посебни циљеви се остварују реализацијом већег броја мера у свакој посебној области. Степен остварености општег циља се прати и на основу показатеља (индикатора) ефекта; оствареност посебних циљева се прати и мери на основу показатеља (индикатора) исхода, док се степен остварености планираних мера прати путем дефинисања показатеља (индикатора) резултата. За све показатеље су у табели АП дате базне и циљане вредности.

CLOCKINRIVDO1-

IDO11

6ΛH

Π[⊥]

Π

<p>2 [Hd шлНВ>1 .8=] H 雜山 S8 9 「7m8 J</p> <p>「</p> <p>iiiiëEH</p>		<p>0</p> <p>o (</p>	<p>OH 掛 11 o 4 19</p>	<p>電</p>	<p>「 Od9</p>	<p>H100HH CI 「 1111110 1_1138 aqIP j' H11</p>
<p>S [dd шHE ^ J H L201</p>	<p>Stot</p>	<p>69 S</p>	<p>III</p>	<p>「 Od9</p>	<p>OH09W</p>	
<p>adaoad LLOO</p>	<p>p,HH ^03 EHCI 「'''</p>	<p>ㄥ 00H08</p>	<p>P, H</p>	<p>°</p>	<p>(P,VOXO HH OH2</p>	

10

HR1

└

IIHH

OHİ

<p>СЕРВИС</p>	<p>ОПЕРАТОР СЕРВИСА</p>	<p>ОПЕРАТОР СЕРВИСА</p>	<p>РО</p>	<p>К [</p>	<p>ОПЕРАТОР СЕРВИСА</p>	<p>011</p>	<p>(iD</p>	<p>ВРЕДНИ ОФИС</p>
<p>К</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>Град Н</p>	
<p>РЕДА П</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>Spot</p>	<p>Гр а</p>	
<p>РЕДА П</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>Spot</p>	<p>Гр а</p>	
<p>ИТЕРО</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>Spot</p>	<p>Гр а</p>	
<p>ИТЕРО</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>Spot</p>	<p>Гр а</p>	
<p>ИТЕРО</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>AI</p>	<p>ИЛИИ</p>	<p>Spot</p>	<p>Гр а</p>	

<p>ИТЕРО</p>
<p>ИТЕРО</p>
<p>ИТЕРО</p>
<p>ИТЕРО</p>

	<p>В ВНИХ ПОЗИВ</p> <p>СД И АМ</p>
т.п.	<p>набор оцаије и израда</p>
┌	<p>К а Ј</p> <p>УГО в ор а</p> <p>Р</p>
	<p>е избелилаН/рј</p>
st'l	<p>е н дд</p>
971	<p>Н Ј Ока презентација роероие</p>

СЭММ	
	
Г	
Г	
П.П	

<p>С/ДН ОФНН</p> <p>С/ДН ОФНН</p>	<p>С/ДН ОФНН</p> <p>С/ДН ОФНН</p>	<p>00-0000 15000 00-00-00 15000 00-0000</p> <p>SI-SI000 00-00-00 </p>	<p>С/ДН ОФНН</p> <p>С/ДН ОФНН</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>
<p>0000/000/1</p>	<p>Slot</p>	<p>01</p>	<p>01</p>

<p>ИЗДАНИЕ</p>	
<p>ИЗДАНИЕ</p>	
<p>ИЗДАНИЕ</p>	<p>~10</p>
<p>ИЗДАНИЕ</p>	<p>· 000 · 000 · 00</p>
<p>ИЗДАНИЕ</p>	<p>ИЗДАНИЕ</p>
<p>ИЗДАНИЕ</p>	<p>ИЗДАНИЕ</p>

<p>Handwritten: 81/1</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>
<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>
<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>	<p>Handwritten: AI</p>

Имя	Имя	Имя	Имя	Имя	Имя
Целариј	09	Slot	H	R03	fodf
Целариј	160	Slot	H9	03	[0

	 <p>ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ</p>	
	 <p>ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҒАМУ МИНИСТРЛІГІ</p>	

<p>ВР еднФНН.</p> <p>ГО ДИН (ID) (ID)</p> <p>ИЭ АК</p>	<p>ор</p> <p>(ID) (ID)</p> <p>ИЭ</p>	<p>К Г</p> <p>Stot</p> <p>AI</p>	<p>ДФН)</p> <p>ДФН)</p>	<p>К</p> <p>К</p>	<p>а</p> <p>а</p>
<p>200*00*00</p> <p>00000*000</p> <p>202 5</p>	<p>00000*000</p> <p>2800*00P82</p>	<p>AI</p> <p>Stot</p> <p>AI</p>	<p>ДФН)</p> <p>ДФН)</p>	<p>К</p> <p>К</p>	<p>а</p> <p>а</p>
<p>ИЭ</p> <p>ИЭ</p>	<p>ИЭ</p> <p>ИЭ</p>	<p>AI</p> <p>AI</p>	<p>ДФН)</p> <p>ДФН)</p>	<p>К</p> <p>К</p>	<p>а</p> <p>а</p>
<p>200*00*00</p> <p>00000*000</p> <p>202 5</p>	<p>00000*000</p> <p>2800*00P82</p>	<p>AI</p> <p>Stot</p> <p>AI</p>	<p>ДФН)</p> <p>ДФН)</p>	<p>К</p> <p>К</p>	<p>а</p> <p>а</p>

<p>СНП</p>	
<p>СНП</p>	
<p>Г</p>	<p>СНП</p> <p>СНП</p> <p>СНП</p>
<p>Г</p>	<p>СНП</p> <p>СНП</p>
<p>Г</p>	

<p>И аз</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>
<p>И аз</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>	<p>И</p>

	<p>ТІЛШЕБ</p>	<p>ТІЛШЕБ</p>
<p>АЛПД</p>	<p>АЛПД</p>	<p>АЛПД</p>
<p>Т-10</p>	<p>Т-10</p>	<p>Т-10</p>
<p>1 000 000 00</p>	<p>2 000 000 00 3 000 000 00 2 4 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>
<p>1 000 000 00</p>	<p>2 000 000 00 3 000 000 00 2 4 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>
<p>1 000 000 00</p>	<p>2 000 000 00 3 000 000 00 2 4 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>
<p>1 000 000 00</p>	<p>2 000 000 00 3 000 000 00 2 4 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>
<p>1 000 000 00</p>	<p>2 000 000 00 3 000 000 00 2 4 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>

<p>1 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>
<p>1 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>

<p>1 000 000 00</p>	<p>1 000 000 00</p>
---------------------	---------------------

<p>ар иҗекен</p> <p>ар иҗекен</p>	<p>0</p> <p>т2Н</p>	<p>Stot</p>	<p>010109</p> <p>т2Н</p>	<p>[tot</p>	<p>foct</p>
<p>ар иҗекен</p> <p>ар иҗекен</p>	<p>60</p>	<p>Stot</p>	<p>Н9</p>	<p>[tot</p>	<p>600 [009</p>

BAWDA 1:
10000000
KOULUKOULU
00000000 0

<p>ТС</p>	<p>ОПШТА АСОЦИЈА ИВЕЖИОСНИЈА КОЛОМ</p>
<p>Г </p>	<p>НЗГ ЕРОБОИ ИЈАЛА</p>
<p>Г</p>	<p>Контрола наменског коришћења материјала РООН</p>
<p>Г</p>	<p>И Р Е АЛ ТЕХНИКОЛОН ПЕРИОДИЦИОН</p>

<p style="text-align: center;">177</p>	
<p style="text-align: center;">177</p>	

повратника/да који су ук граме запошљавања код	број	код	0	01	0	0	0	0	ЕИОАН [11ЕН
---	------	-----	---	----	---	---	---	---	--------------

ИОНА 00889 J	000 - 0881 ... 2		Spot AI	ИОНА	ИОНА
ИОНА 110 ИОНА	ИОНА ИОНА ИОНА	(ИОНА) ИОНА ИОНА ИОНА	K ИОНА ИОНА	ИОНА	ИОНА

ИОНА	ИОНА
ИОНА	ИОНА

СЛОВО	Нази в---
	<p>УПРАВЉАЊА</p> <p>а о реадмисију</p> <p>нач Е</p>

КВ001.08.000		ПОДПИСИ			ПОДПИС	ПОДПИС
03	01	01	01	0	0	0
Известия	Известия	Изв	ет	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0

<p>а]</p>	<p>а с е љ е н их К а</p>	<p>Н ИХ Н И О в Р'цроу кључ е Н ИХНЗ6ерцНХ</p>	<p>У-Р</p>
<p>а]</p>	<p>а с е љ е н их К а</p>	<p>Н ИХ Н И О в Р'цроу кључ е Н ИХНЗ6ерцНХ</p>	<p>У-Р</p>
<p>а]</p>	<p>а с е љ е н их К а</p>	<p>Н ИХ Н И О в Р'цроу кључ е Н ИХНЗ6ерцНХ</p>	<p>У-Р</p>

<p>ИДЕНТИФИКАЦИОННОЕ ПОДРОБНОЕ ОБОЗНАЧЕНИЕ</p> <p>ИДН</p>				ИОН	01-1	Иос	ИОН/И
<p>В</p> <p>ИДВ</p>			ОИИИИИИИ	ОЕ	0	ИОТ	И ОД9
<p>В</p> <p>ИДВ</p>					0	Иос	И ОД9
<p>ИДН</p> <p>0</p>	ИОТ	03	ИОТ		ИОТ	ИОН	ИОН
<p>ИДН</p> <p>08 · 09 91</p> <p>ИДН 87</p>	ИОН	ИОН	ИОН		ИОН	ИОН	ИОН
<p>ИДН</p> <p>ИДН</p>	ИОН	ИОН	ИОН	ИОН	ИОН	ИОН	ИОН

Hpe	7
	┌
	•ti ┌

ECId

IT

HV93

<p>000 .089</p> <p>. </p>					
<p>1ft(</p> <p>H1{</p> <p>000 .000</p> <p>. </p> <p>Eld] 6 #6 .8</p>	<p> .8 7 7 06</p>		<p>o 7 「織 d 語 AI</p>	<p>Lidi'WI</p> <p>「</p> <p>7 H 81/1 川 龍 LIÄ</p>	<p>8= 」</p>
<p>安Dd) 0 BE</p> <p>OLI 7 09d0</p> <p>.HH(p #6</p>	<p>安Dd) 3H Y</p> <p>OLI 7 3 S do</p> <p>.1-1M #600H</p>	<p>安Dd) 語 31rdo</p> <p>.HH(p 9</p> <p>Sd 7 1</p>	<p>た tread</p> <p>28Y0d</p>	<p>HdO</p>	<p>7 7/00H</p>

11

111 營

0 1

1kyoc1

H 30H8 III DI

I EIHER, H III

3.1.6.	укључујући правну помоћ психосоцијалну заштиту, здравствену заштиту итд. Подршка корисницима у остваривању права на упис у МКР, приликом стицања држављанства и пријаве пребивалишта.	ЦСР	ГУСДЗ – Канцеларија за ИМРП, МУП,	IV квартал 2025	Из редовних активности		
--------	--	-----	---	--------------------	---------------------------	--	--

		9g6	OH	4E06	=	U)IP,IP,
Ed E80d11d08 (1/1	LOO H >	EH	100 H S	t2	"T	20XO
<div style="border: 1px solid black; height: 100px; width: 100%;"></div>						

CIFI		
-------------	--	--

00 .	000 .0 口】 新0t	000 .0 11	新06 AI	Л д /	8 J
0t				2 1 NH	
				Tho	

d(IN)				с D ʹт	
fl	000 .000	000 .000 .£	° (AI	л dV	
000 .	.£			NI/I	
000T				Канцеларија за ИИИО	

EJA	ifDd	0	0	Hd	íVl
EIN		0	0	OH	fH
II'IC	DH	90 011	Yod		

Служба
	Играли послугању И

<p>Проверка и управление м Рикуньян</p>	<p>Торонара</p>	<p>ИНН...</p>	<p>0 4, и поједнос ад</p>
<p>Милитаријација</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>
<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>	<p>НО</p>

Аб/УА
подпись
Генеральный

			stot	AI	ddj1	ElIDA 11
			AI	AI	*CDI-HINN DQI11LIDWI *AMHIDIA	O 1
			fr0t	AI	il(1)A *CIDI...JEN DQI11LIDWI	BENR *AMHIDIA I 810Kd

	<p>ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ</p>
	<p>ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ</p>
<p>— .</p>	<p>ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ</p>

<p>ПРОСВЕЩЕНИЕ</p>			<p>Slot</p>	<p>ПРОСВЕЩЕНИЕ ПО ОБРАЗОВАНИЮ</p>	<p>ИИО</p>	<p>В ИЛ И ГР АНАТ А ТОРЖА Р СТ</p>
<p>ОБРАЗОВАНИЕ</p>	<p>89 • От... От</p>	<p>009 .10т</p>	<p>ICOT AI</p>	<p>ОБРАЗОВАНИЕ ИИО</p>	<p>ИИО</p>	<p>МО ЕНАНР З И Л ИЛ И ГР АНАТ А ТОРЖА Р СТ</p>
<p>ОБРАЗОВАНИЕ</p>		<p>Dd) ИИФ 92 011</p>	<p>Slot AI</p>	<p>ОБРАЗОВАНИЕ ИИФ</p>	<p>ИИФ</p>	<p>МО ЕНАНР З И Л ИЛ И ГР АНАТ А ТОРЖА Р СТ</p>
<p>ОБРАЗОВАНИЕ</p>	<p>ИИФ</p>	<p>Dd) ИИФ 92 011</p>	<p>PEOD</p>	<p>ИИФ</p>	<p>ИИФ</p>	<p>МО ЕНАНР З И Л ИЛ И ГР АНАТ А ТОРЖА Р СТ</p>

		i	t'	44

<p>ондуги</p>	<p>ᠣᠨᠳᠤᠭᠢ</p>
<p>ᠴᠢᠵᠢᠮᠢ</p>	<p>ᠴᠢᠵᠢᠮᠢ</p>
<p>ᠴᠢᠵᠢᠨ</p>	<p>ᠴᠢᠵᠢᠨ</p>
	<p>ᠴᠢᠵᠢᠨ</p>
<p>ᠴᠢᠵᠢ</p>	<p>ᠴᠢᠵᠢ</p>

<p>Итого по строкам</p> <p>Итого по столбцам</p>	01	01	01			Итого	Итого
Итого по строкам	0001	081	801	0	0	Итого	Итого
Итого по столбцам	01	01	01			13	

<p>СЛУЖБА ЗА ОПШТУ ПУБЛИЧНО УПРАВЉАЊЕ</p>	<p>МОНАРХИЈА АДМ АЛНОГ РАЗУМЕВАЊА</p>	<p>У Р М Е В А Њ</p>
---	--	----------------------

6. Финансијски оквир за спровођење локалног акционог плана

Израдом и усвајањем Локалног акционог плана за упразљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2026. године стварају се услови за доследно спровођење дефинисаних мера и активности уз обезбеђивање потребних финансијских ресурса из буџета Града Новог Сада у годинама реализације ЛАП-а, са једне стране, као и предуслови за аплицирање локалне власти на различитим конкурсима за финансирање мера, пројеката и активности за унапређење положаја циљних група овог ЛАП-а расписаних од стране донатора или виших нивоа власти, са друге стране.

ЛАП садржи и процену трошкова активности/пројеката, а неопходно је вршити и адекватно планирање дефинисаних расхода по мерама и активностима у конкретним програмима буџета Града, ради остваривања циљева програмског буџетирања и то:

- класификација расхода и издатака према уже дефинисаним надлежностима и мерама корисника буџета, - одређивање конкретне сврхе на које се средства троше, - одређивање начина потрошња средстава, а такође и повезаности са средњорочним циљевима, - утврђивање елемената за мерење учинка спровођења мера.

Од програмског буџета на нивоу јединице локалне самоуправе, очекује се да исти:

- пружа јединствен оквир за утврђивање приоритетних расхода и издатака, - унапређује координацију политика ради остваривања националних и локалних социјалних циљева, - обезбеђује финансијски контекст средњорочним плановима корисника буџета, - омогућава свим заинтересованим странама да уоче неефикасно трошење јавних средстава, - доприноси унапређењу услуга јавне управе кроз процену односа њихове цене и квалитета, - омогућава израду буџета који је транспарентнији и разумљивији за грађане.

Један од битних фактора у постављању релације између активности, рокова и извора финансирања, била је и динамика планирања и спровођења програмских активности/пројеката финансираних из буџета, односно донаторских средстава.

На средњорочном плану спровођења активности (од којих се неке активности спроводе само у једној години, а неке се спроводе у континуитету, током три године) предвиђају се планирана средства из буџета Града новог Сада у следећим износима:

Редни	Ознака активности	Назив активности	Финансирање из буџета Г ада Новог Сада 2022-2025
1	1.1.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплицирање на јавне позиве	Из редовних активности
2	1.12.	Избор локације и израда пројектно техничке документације	Захтевано учешће Града Новог

			Сада у складу са правилима донато а
--	--	--	-------------------------------------

- 79 _

3	1.1.3	Спровођење поступка јавне набавке и закључивање гово а са изво ачем адова	Из редовних активности
4	1.1.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о еадмиси•и	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
5	1.1.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донато а
6	1.1.6	Медијска презентација програма	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донато а
7	1.1.7	Праћење реализације програма решавања стамбених потреба избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу спо аз мао еадмиси и	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донатора
8	12.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплици ање на •авне позиве	Из редовних активности
9	1.2.2	Избор локације и израда пројектно техничке документације	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донато а
10		Спровођење поступка јавне набавке и закључивање уговора са извођачем радова	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донато а
11	1.2.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица и ИРЛ	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донато а
12	1.2.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донато а
В	1.2.6	Медијска презентација програма	Захтевано учешће Града Новог Сада у складу са правилима донато а
14	13.1.	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплици ање на •авне позиве	Из редовних активности
15	1.3.2	Спровођење јавних позива, избор корисника и додела помоћи	Из редовних активности
16	1.3.3	К повина сеоских к ћа	6.000.000,00
17	1.3.4	Набавка евинског мате и ала и оп еме	80.000,00
18	1.3.5	Контрола уградње и усељавања корисника у откупљена сеоска домаћинства	Из редовних активности

19	13.6	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, монито инг и евалуација	Из редовних активности
20	1.3.7	Праћење реализације програма решавања стамбених по еба	Из редовних активности
21		Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплици ање на 'авне позиве	Из редовних активности
22		Спровођење поступка избора корисника помоћи	Из редовних активности
23	1.4.3	Набавка евинског мате и•ала и оп еме	2800.000,00
24	1.4.4	Контрола уградње и усељавања корисника стамбене објекте	Из редовних активности
25	1.4.5	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, монито инг и евалуаци•а	Из редовних активности
26	2.1.1	Праћење јавних позива за доделу средстава јединицама локалне самоуправе и аплици ање на •авне позиве	Из редовних активности
27	2.1.2	Спровођење поступка избора корисника помоћи	Из редовних активности
28	2.1.3	Набавка обе и мате и- ала	1.200.000,00
29	2.1.4	Контрола наменског коришћења робе и мате ијала	Из редовних активности
30	2.1.5	Медијска презентација целокупне реализације програма, координација, монито инг и евалуација	Из редовних активности
31	3.1.1.	Усвајање потребних аката за успостављање Се висног цен а	Из редовних активности
32	з. 1.6.	Подрпжа корисницима у остваривању права на упис у МЈО), приликом стицања д жављанства и п ијаве п ебивалишта.	Из редовних активности
33	4.1.1.	Израда и потписивање протокола о пос ан, на основу П и учника КИРС	Из редовних активности
35	4.1.3.	Прикупљање података о тражиоцима азила и мигрантима без статуса, праћење и предлагање мера, у зависности од развоја с аци•е	Из редовних активности
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из б цета Г ада Новог Сада:	10.080.000

У тренутку израде овог Локалног акционог плана могуће је предвидети само средства која су већ исказана у горњој табели. Ово нису коначни износи и биће прецизирани током сваке текуће године за наредну годину.

Одлуком о буџету Града Новог Сада, у наредним годинама важења овог ЛАП-а, потребно је предвидети износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- Трансфере од других нивоа власти — извор 07.

Предметни извори финансирања су представљени у акционом плану са називом институције са националног нивоа у наредној табели, према следећем:

У тренутку израде овог Локалног акционог плана могуће је проценити само средства

Редни број	Ознака активности	Назив активности	Финансирање из других нивоа власти 2022-2025
1	1.3.3	Куповина сеоских кућа	54.000.000
2	1.3.4	Набавка грађевинског материјала и опреме	720.000
3	1.4.3	Набавка грађевинског материјала и опреме	25.200.000,00
4	2.1.3	Набавка робе и материјала	10.800.000
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из других нивоа власти:	90.720.000

која су већ исказана у горњој табели. Ово нису коначни износи и биће прецизирани током сваке текуће године за наредну годину.

Одлуком о буџету Града Новог Сада, у наредним годинама важења овог ЛАП-а, потребно је предвидети износе средстава из других извора, а у складу са релевантним информацијама о конкурсима потенцијалних донатора/финансијера у предстојећем периоду и то:

- Донације од иностраних земаља — извор 05;
- Донације од међународних организација — извор 06;
- Добровољне трансфере од физичких и правних лица — извор 08.

Предметни извори финансирања су представљени у акционом плану са ознаком „донаторска средства”, односно у наредној табели, према следећем:

Редни број	Ознака	Назив активности	Финансирање из донаторских средстава у периоду 2022-2025. године
2	1.12.	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	
4	1.1.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији	
5	1.1.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	
6	1.1.6	Медијска презентација програма	
7	1.1.7	Праћење реализације програма решавања стамбених потреба избеглица, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији	
9	12.2	Избор локације и израда пројектно - техничке документације	

10	12.3	Спровођење поступка јавне набавке и закључивање уговора са извођачем радова	
	12.4	Изградња стамбене јединице за становање избеглица и ИРЛ	
12	12.5	Спровођење јавног позива, избор корисника и додела станова	

13	1.2.6	Медијска презентација програма	
	2.2.1	Запошљавање повратника код познатог послодавца	2.935.000
15	2.2.2	Обука жена-повратница за послове геронтодомаћице	373.800
16	2.2.3.	Запошљавање жена - повратница на пословима геронтодомаћице	2.935.000
17	2.2.4.	Запошљавање повратника на програму Радне активације	2.935.000
18	2.3.1	Укључивање избеглих, интерно расељених и повратника по основу Споразума о реадмисији у програме преквалификације и доквалификације	1.680.000
19	2.3.2	Израда и реализација програма обука за "софт" вештине	840.000
20	2.3.3.	Израда и реализација програма обука за развој дигиталних вештина	1.680.000
21	2.3.4.	Реализација програма радне праксе/интерншип програма код познатог послодавца	720,000
22	2.4.1	ПОДРШКА повратницима у покретању сопственог бизниса и менторску подршку	14.348.712
23	2.4.2	Реализација обука за започињање сопственог бизниса и пружање менторске подршке ради унапређења знања из области предузетништва и samozapoшљавања	1.680.000
24	2.4.3	Развијање дигиталних алата и апликације за подршку покретању и расту пословања	2.880.000
25	3.1.1.	Усвајање потребних аката за успостављање Сервисног центра	
26	3.1.2	Опремање простора за рад Сервисног центра	
27	3.1.3	Промоција Сервисног центра ради досезања и информисања корисника	
28	3.1.4.	Пилотирање услуге Сервисног центра укључујући помоћ у решавању хитних административних захтева/препрека, пружање саветодавно-информативних услуга о правима која су им на располагању и пружања бесплатне правне помоћи	2.400.000
29	3.1.5.	Израда и штампање информативних материјала за повратнике у вези са правима из социјалне заштите, доступним услугама, укључујући правну	300.000

		помоћ психосоцијалну заштиту, здравствену заштиту итд.	
	3.21.	Развијање и Пружање услуге породичног и теренског (outreach) сарадника за повратнике по споразуму о реадмисији	3.000.000
31	3.22.	Обука о програмима досезања за ОЦД и институције пружаоце услуга	120.000
32	3.23.	Успостављање услуге теренског (outreach) рада у оквиру Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања	
33	3.2.4.	Пружање услуге теренског (outreach) рада у оквиру Канцеларије за избеглице, миграције и ромска питања	
34	4.1.2.	Увођење побољшаног система евидентирања корисника и заштите свих података о њима	
35	4.1.4.	Системски решити транспорт регуларних миграната до најближег прихватног центра	
36	4.2.1.	Обука Савета за миграције и ЈЛС у области управљања пројектима, у области управљања миграцијама, о интеркултуралности/културно компетентној пракси за ЈЛС и институције	
37		Обука о управљању пројектним циклусом за локалне актере у програмима запошљавања повратника, Рома и Ромкиња	201.600
38	4.2.3	Одржавање округлих столова са локалним институцијама и ОЦД-има на тему интеркултуралног разумевања	
39	4.2.4	Медијска промоција усмерена на разумевање културолошких различитости између тражилаца азила и/или миграната у потреби без утврђеног статуса, и других мигрантских група и примајуће средине	
40	4.3.1.	Организовање тематских радионица у школама на тему интеркултуралног разумевања	
		Укупно за спровођење активности ЛАП-а из донаторских средстава	39.029.112

У тренутку израде овог Локалног акционог плана могуће је проценити само средства која су већ исказана у горњој табели. Ово нису коначни износи и биће прецизирани током сваке текуће године за наредну годину.

Идентификацију донаторских средстава по изворима и износима, односно наменама за које донатори одобравају средства, као и динамику трајања сваког пројекта и процењене износе који би се могли односити на циљне групе овог ЛАП-а, у овом тренутку није било могуће свуда прецизно проценити (имајући у виду да су пројекти углавном у оквиру много већих целина или намена).

Финансирање предвиђених мера, по предложеним активностима/пројектима у оквиру појединих посебних циљева из ЛАП-а, подразумева њихово буџетирање путем Одлуке о буџету Града Новог Сада у периоду спровођења ЛАП-а, дакле у периоду од 2022-2026 у складу са расположивим изворима финансирања у конкретној години буџетске потрошње.

У складу са Упутством за израду програмског буџета, спровођење појединих мера потребно је планирати као програмску активност (текућа и континуирана делатност корисника буџета чијим спровођењем се постижу циљеви који доприносе достизању циљева програма), односно као пројекат (временски ограничен пословни подухват корисника буџета са јасно дефинисаним исходом, односно променом која се жели постићи, потребним ресурсима и управљачком структуром). Када се посматрају поједине области којима се ЛАП бави, онда поједине мере и активности по посебним циљевима припадају разним програмима локалног буџета.

7. Оквир за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање

Локални акциони план за управљање миграцијама у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године спроводи се реализацијом мера, односно пројеката и активности утврђених у поглављу 6 — Акциони план (у даљем тексту: АП), а одговорност за спровођење имају субјекти који су у Акционом плану наведени као „носиоци“, а то су органи и организационе јединице (одељења и сл.) јединице локалне самоуправе односно Града Новог Сада. Целокупан процес ће бити поверен Савету за миграције Града Новог Сада.

Праћење спровођења поједничних активности и пројеката врши се преко показатеља за мерење учинака (индикатора) који су дефинисани за општи циљ, посебне циљеве и мере. Поступак праћења обухвата низ задатака међу којима се, између осталог, налазе:

- 1) редовна комуникација и размена информација између свих актера укључених у реализацију ЛАП-а електронским путем, одржавањем периодичних састанака и подношењем извештаја,
- 2) прикупљање свих података и информација о томе како тече реализација конкретних мера и активности, укључујући и формирање евиденција које до сада нису вођене, а битне су за вредновање учинка—обезбеђеност и утрошак буџетских средстава за реализацију ЛАП-а, поштовање временског оквира спровођења активности, ниво укључености партнера и квалитет сарадње између партнера, број крајњих корисника, оствареност планираних индикатора итд.,
- 3) дефинисање превентивних мера у случају појаве ризика који могу угрозити спровођење ЛАП-а, односно, предлагање конкретних акција за решавање проблема када се они појаве и када угрозе спровођење конкретних активности и пројеката,
- 4) информисање јавности и свих заинтересованих страна о томе како тече спровођење ЛАП-а,
- 5) припрему и подношење годишњих и трогодишњег извештаја о реализацији ЛАП-а.

У поступку праћења спровођења ЛАП-а најмање једном годишње ће се организовати координациони састанци свих актера непосредно укључених у спровођење ЛАП-, а састанке сазива и организује Савет за миграције Града Новог Сада, који ће сачинити формат за извештавање на годишњем нивоу који ће бити усклађен са дефинисаним индикаторима како би се обезбедили потребни подаци и ЛАП усклађивао на начин који је заснован на објективно проверљивим подацима свих институција и организација укључених у имплементацију.

Вредновање учинка и извештавање

За разлику од мониторинга спровођења ЛАП-а који представља континуиран процес током целокупног периода на који се ЛАП усваја, евалуација односно вредновање учинка оствареног применом ЛАП-а биће периодично рађена.

-85-

Вредновање учинка подразумева оцену релевантности, ефикасности, ефективности и одрживости ЛАП-а у циљу његовог преиспитивања и унапређења, било у процесу његове ревизије или током новог процеса планирања. Вредновање учинака јавних политика спроводи се уз узимање у обзир података и информација добијених од свих органа и организација које су одговорне за спровођење мера односно активности јавних политика, као и података и информација које су прибављене из других извора, а које се односе на учинке тих јавних политика.

Ех-post анализа ефеката јесте процес који омогућава сагледавање стварних позитивних и негативних, директних и индиректних ефеката које мере садржане у документу јавне политике, производе током примене, како би се утврдило да ли је неопходно предузети додатне и/или корективне мере у циљу смањења негативних ефеката на најмању могућу меру, отклањања узрока проблема насталих у току спровођења јавне политике, те постизања зацртаних циљева.

ГОДИШЊИ извештај о реализацији ЛАП-а, припрема Савет за миграције и исти, најкасније до 31. марта текуће године за претходну, подноси Градском већу Града Новог Сада на сагласност.

Четворогодишњи односно укупан извештај о реализацији ЛАП-а припрема Савет за миграције и исти, у року од 120 дана по истеку четврте календарске године од године у којој је усвојен, подноси Градском већу Града Новог Сада на сагласност. Након тога се четворогодишњи извештај доставља и Скупштини Града Новог Сада.

8. Информације о резултатима спроведених консултација

У процесу консултација Градска управа за социјалну и дечију заштиту је упутила нацрт Локалног акционог плана за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији, миграната без утврђеног статуса и тражилаца азила у Граду Новом Саду за период 2022-2025. године свим градским управама које су у Локалном акционом плану наведене као партнери или носици активности и/или мера. Поред тога, Градска управа за социјалну и дечију заштиту је нацрт документа упутила и представницима донаторских организација и партнерских организација цивилног

друштва. Сви предлози и сугестије имплементирани су у нацрт Локалног акционог плана.

-86 -

9. Листа скраћеница

ГУСДЗ	Градска управа за социјалну и дечију заштиту
Канцеларија за ИМРП	Канцеларија за избеглице, миграције и ромска питања Градске паве за социјалн и дечи• зашти
ГУГЗИ	Градска управа за грађевинско земљиште и инвестиције
	Европска унија
ИРЛ	Интерно расељена лица
КИРС	Канцеларија за избеглице и миграције Републике Србије
јлс	Јединица локалне самоуправе
ЛАП	Локални АКЦИОНИ план
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МПНТР	Министарство просвете, науке и технолошког развоја
МУП	Министарство унутрашњих послова
НВО	Невладине организације
НСЗ	Национална служба за запошљавање
оцд	Организације цивилног друштва
цср	Центар за социјални рад
гиз	Немачка развојна сарадња
ундп	Програм за развој уједињених нација
РЗС	Републички завод за статистику
РС	Република Србија
КИМ	Косово и Метохија
ЖП	Јавно комунално предузеће
БиХ	Босна и Херцеговина
СРЈ	Савезна Република Југославија

Сви изрази који се користе у документу у мушком роду обухватају исте изразе у женском роду.

Овај Локални акциони план објавиће се у „Службеном листу Града Новог Сада”,

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЛОДИНА
СКУПШТИНА ГРАДА НОВОГ САДА
ГРАД НОВИ САД
Број: 2563/2022-2-1
28. децембар 2022. године
НОВИ САД ^{Дровић}

